

KTB/28/2011.
KTB/74/2010-2014.

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Számvevőszéki és költségvetési bizottságának**

2011. szeptember 12-én, hétfőn 9 óra 09 perckor

az Országház főemelet 64. számú tanácstermében

megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<u>Napirend</u>	3
<u>Az ülés megnyitása</u>	6
<u>A napirend elfogadása</u>	6
<u>A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat, valamint a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről szóló állami számvevőszéki jelentés megtárgyalása</u>	8
<u>Az előterjesztő szóbeli kiegészítése</u>	8
<u>Domokos László szóbeli kiegészítése</u>	11
<u>Kérdések, vélemények</u>	15
<u>Domokos László válasza</u>	24
<u>Az előterjesztő képviselőjének válasza</u>	27
<u>Döntés a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról</u>	27
<u>A 202-2010. közötti államadósság-növekedés okait vizsgáló albizottság jelentésének megtárgyalása</u>	27
<u>Az előterjesztő javaslata</u>	28
<u>Döntés a tárgyalás elhalasztásáról</u>	28
<u>Az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának tárgyalása</u>	29
<u>Az előterjesztő képviselőjének szóbeli kiegészítése</u>	29
<u>Észrevételek, vélemények</u>	29
<u>Döntés a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról</u>	31
<u>Egyebek</u>	31
<u>Az ülés bezárása</u>	32

Napirend:

1. A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/3927. szám - általános vita első helyen kijelölt bizottságként), továbbá az Állami Számvevőszék jelentése a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről (T/3927/1. szám)
2. Jelentés a 2002-2010. közötti államadósság-növekedés okait vizsgáló albizottság tevékenységéről (Az albizottság jelentésének bizottsági megtárgyalása)
3. Az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4049. szám - általános vita)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői:

A bizottság részéről megjelent:

Elnököl: **dr. Nyikos László** (Jobbik), a bizottság elnöke

Szijjártó Péter (Fidesz), a bizottság alelnöke

Seszták Oszkár (KDNP), a bizottság alelnöke

Babák Mihály (Fidesz)

Balla György (Fidesz)

Dr. Bóka István (Fidesz)

Dr. Dancsó József (Fidesz)

Ékes József (Fidesz)

Herman István Ervin (Fidesz)

Kara Ákos (Fidesz)

Magyar Anna (Fidesz)

Dr. Pósn László (Fidesz)

Szólláth Tibor Zoltán (Fidesz)

Dr. Vitányi István (Fidesz)

Hoffman Pál (KDNP)

Boldvai László (MSZP)

Tukacs István (MSZP)

Dr. Veres János (MSZP)

Dr. Lenhardt Balázs (Jobbik)

Vágó Gábor (LMP)

Pósze Lajos (független)

Helyettesítési megbízást adott:

Balázs József (Fidesz) dr. Dancsó Józsefnek (Fidesz),
Balla György (Fidesz) Babák Mihálynak (Fidesz),
Font Sándor (Fidesz) Pószán Lászlónak (Fidesz),
Herman István Ervin (Fidesz) Ékes Józsefnek (Fidesz),
Kara Ákos (Fidesz) Hoffman Pálnak (KDNP),
Márton Attila (Fidesz) Magyar Annának (Fidesz),
Dr. Nagy István (Fidesz) dr. Bóka Istvánnak (Fidesz),
Dr. Vitányi István (Fidesz) Szólláth Tibor Zoltánnak (Fidesz),
Dr. Szekeres Imre (MSZP) Boldvai Lászlónak (MSZP),
Pósze Lajos (független) Seszták Oszkárnak (KDNP).

Meghívottak részéről:

Hozzászólók:

Szatmáry Kristóf, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára
Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke
Dr. Balog Ádám, a Nemzetgazdasági Minisztérium helyettes államtitkára

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 09 perc)

Az ülés megnyitása

DR. NYIKOS LÁSZLÓ (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok mindenkinek. Tisztelt képviselőtársaimat kérem, foglalják el helyüket. Köszöntöm a sajtó képviselőit, köszöntöm Domokos László urat, Becker Pál urat, a Számvevőszék elnökét és főigazgatóját. Némi késéssel és a helyettesítéseket is figyelembe véve, a bizottság határozatképes. Köszöntöm Szatmáry Kristóf államtitkár urat is. Határozatképesek vagyunk, megkezdhetjük tanácskozásunkat.

A napirend elfogadása

A napirendi ajánlásban 2, illetve 3 pont szerepel. A 2010-es költségvetés végrehajtásáról szóló kormány-előterjesztés, illetve a hozzá csatlakozó számvevőszéki jelentés az 1. napirendi pontban, a 2. napirendi pontban az albizottsági jelentés, illetve a hozzá csatlakozó albizottsági elnöki kérelem, levél, javaslat szerepel, a harmadikban pedig egyebeket javasoltam. Időközben azonban érkezett egy írásbeli kérés Dancsó képviselőtársunk részéről, amelyben azt kezdeményezi, hogy egészítsük ki a napirendi javaslatot egy harmadik ponttal az egyebek előtt, ami az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását jelenti.

Ezek után kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy ezzel a javaslattal együtt elfogadja-e a napirendi javaslatomat, illetve van-e hozzá kérdés, miután módosult az általam kiküldött javaslat. Vágó Gábor képviselő úr!

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Köszönöm. Kérdezném, hogy mégis mit lehet tudni erről a javaslatról, ami itt az adótörvények kapcsán benyújtásra kerül, mert a mai napig nem volt olvasható ez a javaslat, így nehéz az általános vitára bocsátásról dönteni.

ELNÖK: Képviselő úr, ha megszavazta a bizottság a napirendet, akkor nyilván lesz rá mód, hogy erre a kérdésre választ kapjon. Vitát nem nyitok, csak kérdés formájában adtam lehetőséget az érdeklődésre. Van érdeklődés, tehát nyilván ezt a kérdést meg fogja válaszolni Dancsó képviselő úr, illetve a kormány képviselője. *(Dr. Veres János jelentkezik.)*

Ezek után tehát kérdezem, ki az, aki elfogadja... Képviselő úr, tessék parancsolni.

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Elnök úr, lényegi kérdés, hogy Dancsó képviselő úr kezdeményezése olyan napirendi pontot tartalmaz, amely azt mondja, hogy az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája, azzal a megjegyzéssel, hogy benyújtástól függ. Most megkérdezem hangosan Dancsó képviselő urat, hogy van-e benyújtott törvényjavaslat, mert azt mondta, hogy még nincs benyújtott indítvány. A bizottság hogy vehetne föl napirendjére egy előterjesztést, hogy nincs benyújtott indítvány. Már bocsásson meg, elnök úr, de önmagában nem lehet föltenni szavazásra azt a kérdést, hogy Dancsó képviselő úr javaslatát megszavazza a bizottság, hiszen nincs ilyen indítvány. Ha nincs ilyen indítvány, az Országgyűlés, illetve a bizottság nem tárgyalhatja.

Vagy ha önök úgy gondolják, hogy tárgyalnak arról, ami nincs benyújtva, akkor viszontlátásra. Akkor nincs miről beszéljünk tovább. Ez komolytalanná teszi a bizottság munkáját. Volt már ilyen korábban, de azért nem kellene így kezdeni a félétet.

ELNÖK: Képviselő úr, a vehemenciára lesz idő, mert puszkaporos napirendi pontok vannak. Az elején lehet már emelni a tétet. Nekem volt egy javaslatom, ezt ön is megkapta, két, illetve három napirendi ponttal. Ehhez érkezett írásban, ráadásul ma reggel egy javaslat,

ami úgy szól, hogy négy napirendi ponttal foglalkozzunk. Ezt a javaslatot, miután írásban született, ismertettem, pontosabban a címét. Ezek után kérdezem meg, hogy az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat napirendre vételével egyetért-e a bizottság. (*Dr. Veres János jelentkezik.*) Újabb kérdés, tessék parancsolni!

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Bocsásson meg, elnök úr, de a történelmi hűség kedvéért: amikor ön föltette szavazásra ezt a kérdést, akkor Vágó képviselő úr szót kért, hogy lehet-e valamit erről tudni. Ezt félhangosan megkérdeztük Dancsó képviselő úrtól, aki itt van, a bizottság ülésén, ő tette az indítványt, hogy van-e ilyen benyújtott javaslat. Képviselő úr azt mondta, hogy mind ez ideig nincs ilyen benyújtott javaslat. Ezért tehát úgy gondolom, lehet, hogy az én rossz logikai feltételezésem, hogy ha nincs ilyen benyújtott javaslat, akkor Dancsó képviselő úr indítványáról nem lehet a bizottságnak döntést hozni. Fogalmi képtelenség egy olyan javaslatot napirendre venni, ami nincs benyújtva az Országgyűléshez.

De ha önök másként gondolják, akkor vegyék napirendre. Csak jelzem, hogy ez az Országgyűlés nevetségessé tételét jelenti.

ELNÖK: Köszönöm. Ez világos beszéd. Megkérem Szatmáry Kristóf államtitkár urat, hogy segítsen nekünk ebben a polémiában dűlőre jutni. A kérdésem az, államtitkár úr, van-e benyújtott javaslata a kormánynak.

SZATMÁRY KRISTÓF (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tudomásom szerint jelen pillanatban nincs. De Dancsó úr az előterjesztő, így talán őt kéne megkérdezni, jelentkezik ráadásul. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Ez egy világos válasz. Idéig Veres képviselő úr javára áll a mérkőzés, legalábbis elvileg, hiszen nincs tárgyalható iromány a birtokunkban. Dancsó képviselő úr következik.

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Azt szeretném kérni, hogy a Hárszabály alapján szavaztassa meg a napirendet, és megfelelő javaslatom lesz a napirend elfogadása után.

ELNÖK: A Hárszabály azt mondja ki, hogy a napirendről...

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Elnök úr, tárgyalási szünetet fogok kérni a napirend elfogadása után. Arról vita nélkül kell dönten.

ELNÖK: Világos. Akkor megvan a megoldás olyan kompromisszummal, miszerint a bizottság szavazni fog a módosított napirendről, és amennyiben a módosított napirendet a bizottság megszavazza, akkor Dancsó képviselő úr, aki az ominózus javaslatot tette, tárgyalási szünetet fog kérni. Jól értettem, ugye?

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Azt javaslom, szavazzuk meg a napirendi pontokat az általam javasoltak alapján, nyugodtan elkezdhetjük a munkánkat, és ha a tervezett napirendi pontig nem érkezik meg az előterjesztés, akkor tárgyalási szünetet fogok kérni. Hogy teljes egészében világos legyen elnök úr számára és képviselőtársaim számára is a javaslatom.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tehát akkor, miután a napirendről vita nélkül kell határozni, megkérdezem a bizottság tagjait, hogy a Dancsó képviselő úr részéről kiegészített napirendi javaslattal egyetért-e. Aki egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 12 igen szavazattal a napirendet elfogadta. *(Dr. Veres János: Ügyrendben.)* Ki az, aki nem ért egyet a napirendi ajánlás elfogadásával. Hét. Akkor ezek után ki tartózkodott esetleg? Olyan nincs. Tehát 12 igen szavazattal, 7 nem ellenében a bizottság a kiegészített napirendet elfogadta. Köszönöm szépen.

Veres János képviselő úr kért ügyrendben szót. Tessék!

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tekintettel arra, hogy a bizottság olyan napirendet fogadott el, amely fogalmi képtelenség a maga nemében, hiszen be nem nyújtott indítvány benyújtását feltételezve szavazott itt a napirendről. Ez a bizottsági munka teljes komolytalanságát jelenti azok részéről, akik megszavazták ezt a napirendet, és úgy gondolták, hogy meg lehet tenni menet közben, hogy tárgyalni fog egy indítványról úgy, hogy a képviselők nem ismerhették meg a bizottsági ülést megelőzően. Ezért, a bizottsági ülés komolytalanságára tekintettel a Szocialista Párt a továbbiakban nem kíván részt venni ezen bizottsági ülés munkájában. Nagyon-nagyon sajnálom mint a bizottság régi tagja a parlamentben, hogy ilyen mértékben lesüllyedt a színvonal ebben a bizottságban, hogy ilyen napirendet fogadott el a bizottság. Köszönöm figyelmüket. *(A három szocialista képviselő kivonul az ülésről.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tehát a bizottság MSZP-s tagjai nem vesznek részt a továbbiakban a vitában, a tanácskozáson. De a csonka bizottság is határozatképes még. *(Babák Mihály: Elnök úr, haladjunk.)* Haladunk, csak lassan.

A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat, valamint a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről szóló állami számvevőszéki jelentés megtárgyalása

Áttérünk az 1. napirendi pont tárgyalására, amelynek tárgya a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat, a zárszámadás, valamint a hozzá csatlakozó számvevőszéki elnöki jelentés. Megkérdezem a kormányt képviselő Szatmáry Kristóf államtitkár urat, hogy kíván-e az előterjesztéshez szóbeli kommentárt fűzni. *(Jelzésre.)* Tessék parancsolni!

Az előterjesztő szóbeli kiegészítése

SZATMÁRY KRISTÓF (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Az előterjesztés tárgya a 2010. évi költségvetés végrehajtásáról szóló jogszabály. Igazából, bár úgy látom, nem az anyaghoz tartozik közvetlenül, de mindenképpen említést szeretnék tenni arról, hogy talán jó alkalma nyílt Veres képviselőtársunknak arra, hogy kimenjen a bizottsági ülésről, mert egyébként szembesülnie kellett volna azzal, hogy az utolsó évi szocialista kormányzás költségvetése milyen örökséget hagyott az országra. Hiszen a 2010. év tervezése még a szocialista kormány alatt történt. Tehát nem csodálom azt, hogy ezen a napirendi ponton nem kívánt részt venni.

Magáról az előterjesztésről annyit engedjenek meg, hogy elmondjak, hogy alapvetően elég részletesen tartalmazza a 2010. évi költségvetéshez kapcsolódó számokat. A 2010. évi költségvetésről az anyag alapján látszik az, megállapítható, hogy egy nagyon nehéz költségvetési év volt. Lehet azt mondani, hogy reményeink szerint az utolsó olyan költségvetési év zárszámadását vesszük napirendre, amely alapvetően hibás tervezés alapján, nagyon nagy költségvetési kockázatot jelentett az ország számára. Olyannyira, hogy

amennyiben az eredetileg elfogadott, rosszul tervezett, hibás számokat tartalmazó költségvetés került volna végrehajtásra, akkor Magyarország nagyon-nagyon nehéz helyzetbe került volna a 2010. év végére.

Egy gazdasági csődhelyzetet örökölt lényegében az ország a 2010. évi költségvetéssel. Sok számot lehet hozzá mondani, de a romló versenyképesség, a háztartások magas devizaadóssága, a belső kereslet visszaesése mind-mind ennek a nagyon nehéz örökségnek a része volt. Számos, előre nem látható nehézség is jelentkezett 2010-ben. Igazából a számok nyelvén körülbelül az első félév végére 5-600 milliárd forintra volt becsülhető az a költségvetési különbség, ami a tervezés és a valós számok között húzódott. Csak néhány tétel a bizottság kedvéért, ami a számokból kiderül, amiben eltért a tervezet és a valóság.

Az Egészségbiztosítási Alap hozzávetőlegesen 22 milliárd forint fiktív bevételre volt tervezve. Számos olyan kiadást az előző kormány nem szerepeltetett a költségvetésben, amely időközben terhelte meg a 2010. évet. Ilyen például Gripenek áfaproblémája vagy a Magyar Turizmus Zrt. áfakiadásai. Ezek és még jó néhány más tétel 50 milliárd forint különbséget jelentettek. Ugyanilyen probléma volt a tervezetben az állami cégek előrehozott osztalékbefizetése, ami a 2009. évi költségvetés egyenlegét ugyan javították, de ezek hiányként jelentkeztek 2010-ben. Ugyancsak nem kerültek betervezésre a költségvetésbe az Európai Bíróság ügymenetében PARAT ügy néven emlegetett áfakiadásai, közel 20 milliárd forintos tétellel. Túlbecsülték, jelentősen túlbecsülték a 2009. évi adóbevételek alapján a 2010. évi adóbevételeket is, ezek hozzávetőlegesen 120 milliárd forinttal haladták meg a valóságot.

Ugyancsak az Alkotmánybíróság családi pótlék adóalapba való helyezésével, illetve a vagyonadó eltörlésével kapcsolatos döntései 35, illetve 49 milliárd forintos eltérést mutatnak a tervezéshez képest. Emellett még beszélnünk kell a MÁV Zrt.-nél keletkezett, körülbelül 33 milliárdos hiányról, de olyan triviális tervezési hibák is bekerültek a költségvetésbe, hogy például a különféle nemzetközi tagdíjfizetési kötelezettségek nem kerültek betervezésre 2010-ben, közel 6 milliárd forint értékben. Az EU-elnökségre való felkészülést is alultervezték a költségvetésben, de lehetne még itt az egyházi ingatlanok visszaadásával kapcsolatos, illetve a NATO szerepvállalással kapcsolatos költségek alulbecsléséről beszélni.

Összességében azt lehet mondani a bevételi oldalról, hogy 2009-ben, az utolsó szocialista kormány alatt elfogadott költségvetés jelentősen eltért a valóságtól. A zárszámadásból pontosan kiderül, hogy ha ehhez a számhoz hozzákalkuláljuk a 0,9 százalékos GDP-csökkenést, ehhez képest szerencsére magasabb lett, és ha azt a különbséget is hozzávesszük, hogy a tervezéskor a mínuszos bevételekkel volt számolva a költségvetés, és 2010 áprilisában-májusában a kormányra került nemzeti ügyek kormánya nem hajtott volna végre jelentős beavatkozást a gazdaságban, akkor a 2010. évi költségvetési egyenleg a -7 százalékot is meghaladta volna. Ehhez még egyébként hozzájönnek olyan rendkívüli kiadások, mint akár a vörösiszap-katasztrófa vagy az egészségügyi szolgáltatók adósságának rendezése, ami tovább szűkítette az államháztartási mozgásteret, körülbelül 30 milliárd forint értékben.

Ilyen örökség után került sor két lépésben, két akcióterv keretében arra a költségvetési korrekcióra, ami azt eredményezte, hogy az eredeti 3,8 százalékos költségvetési hiányt kisebb eltéréssel, de a kormány tudta tartani a 2010. évben. Egy jelentős különbség mutatkozik a korábbi évekhez képest, hogy ezek az akciótervek nem fűnyíróelvszerű megszorításokat tartalmaztak, hanem olyan speciális adóbevétel-növelő intézkedéseket, amelyeket persze akkor nagyon-nagyon sokan bíráltak, de azóta jó néhány más európai ország is hasonló eszközökhöz folyamodott. 2010-ben, ismerve az első félév számait, ismerve azt, hogy az előző kormány hibás, már-már lehet azt mondani, hogy rossz szándékú tervezéssel jelentős csapdahelyzet elé állított a kormányzatot.

Ennek ellenére, vagy ebből kiindulva júniusban már látszott, hogy valamilyen módon hozzá kell nyúlni a költségvetéshez. Ezt 2010 júniusában egy 29 pontból álló akcióterv keretében kezdte meg a kormány. Ezek közül az intézkedések közül talán kiemelkedik a különadó vagyis a bankadó bevezetése, amely több mint 180 milliárd forintos bevételt eredményezett, illetve különböző zárolások, jutalom és jutalmazási jellegű kifizetések felfüggesztése, beszerzési tilalom elrendelése, maradványok felhasználások megtiltása adták az első akciótervet, amely próbálta ezt a rosszul tervezett költségvetést valamilyen módon az eredeti hiánycélt szem előtt tartva korrigálni.

Egyébként a bankadóról, ha valaki még emlékezik rá, a parlamenti vitában mindenféle katasztrófát vizionáltak különböző ellenzéki politikusok. Azóta, csak jelezném, hogy az Európai Unió 10 országa vezetett be hasonló intézkedést, Németország, Ausztria, az Egyesült Királyság, Franciaország, Svédország, Lettország, Belgium, Portugália, Ciprus és Dánia. Tehát lehet azt mondani, hogy Magyarország a bankadó bevezetésével egyrészt korrigálta az előző kormány rosszul tervezett költségvetését, másrészt egy európai mintát is adott jó néhány ország számára.

Az első akciótervet követte októberben a második akcióterv, amely ugyancsak tartalmazott döntéseket az általános tartalékra vonatkozólag, a MÁV többletigényeinek rendezésére vonatkozólag, illetve további két fontos lépést, ágazati különadókat, a távközlési, telekommunikációs, az energia szektor és a bolti kiskereskedelem különadóját. Lényeges szempont volt ezen adók bevezetésénél, hogy nem a termelő szektort és alapvetően nem a belső fogyasztást, főleg nem a lakosságot érintő adók kivetéséről volt szó. Ez mintegy 150-160 milliárd forintos árbevételt jelentett. Illetve a nyugdíjpénztári rendszer keretében történő tagdíjbefizetések átutalását függesztette föl az utolsó két hónapban, ez körülbelül 30-30 milliárd forintot jelentett.

Ezek az intézkedések összességében azt eredményezték, hogy hazai számítás szerint a tervezett költségvetési hiány 3,8 százalékon állt év végén, ez van a zárszámadásban is. Ehhez két tételt kellett hozzávenni, egyrészt az önkormányzati többlet hiányt, ami a 190 milliárd helyett 232 milliárd lett, illetve az Európai Unió és a magyar elszámolás közötti különbség miatt további 0,2 százalékkal nőtt a hiány. Így összességében az eredeti terv tartása szempontjából 4,2 százalékos hiány keletkezett az év végén.

Összességében az elmondható, hogy egyébként ez a 4,2 százalékos hiány egy ilyen rossz tervezés után példa nélküli. Ha csak a korábbi évek költségvetési hiányait nézzük végig 2003-tól, és sajnálom, hogy Veres képviselő úr nincs itt, a költségvetési hiány 2003-ben 7,2 százalék, 2004-ben 6,5 százalék, 2005-ben 7,8 százalék, 2006-ben 9,3 százalék és 2007-ben 5,5 százalék volt. Ha valaki keresi, de külön napirendi pont lesz majd, az államadósság növekedésének okait, akkor ezek a számok alapvető információt adnak erre vonatkozólag. A 2008-2009-es évek csak azért különböznek ettől, mert akkor olyan általános, a lakosságot is érintő megszorító intézkedéseket hozott a kormányzat, amely viszont más gazdasági területeken nagyon-nagyon komoly kárt okoztak.

Azzal zárnám ezt a kiegészítőt, hogy reményeink szerint ez az utolsó zárszámadás volt, ahol egy rosszul tervezett, hibásan előkészített költségvetést év közben jelentősebb, 5-600 milliárd forintos szinten kellett módosítani. Alapvetően azt lehet mondani, hogy a 2010. év a sok hiba ellenére európai szinten is viszonylag elfogadható mértékű hiánnyal zárt az ország. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Mielőtt tovább adnám a szót Domokos elnök úrnak, hadd tegyek emlékeztetőül egy megjegyzést. A magyar gyakorlat szerint az elmúlt 20 évben úgy alakult a zárszámadás parlamenti vitája a bizottságban és a plenáris ülésen egyaránt, hogy a gazdaságpolitika adott évi teljesítéséről szóló beszámoló, illetve az abban lévő állítások, magyarázatok, kommentárok, egyebek együtt szerepelnek a klasszikus

zárszámadási kérdésekkel. Nevezetesen azzal, hogy a kormány elszámol arról, hogyan teljesítette a költségvetési törvényben rögzített bevételeket, milyen kiadásai voltak, és egyáltalán megfelel-e a zárszámadás annak az alapkövetelménynek, hogy hű, valós, igaz képet tükröz az ország pénzügyi és vagyoni helyzetéről.

A magyar gyakorlatban ez a kétféle szempont összemosódik. Ez még önmagában nem volna baj. Inkább az a gond szakmai szempontból ebben a bizottságban speciel, hogy kevesebb figyelem jut magára az elszámoltatásra, arra a kérdésre, hogy tudniillik a kormány számviteli és jogi felelőssége mennyiben áll meg vagy mennyiben sérül. Erre szeretném a figyelmet fölhívni. Egyébként államtitkár úrnak ez a gazdaságpolitikai értékelése önmagában korrekt, csak úgy éreztem most is, hogy féloldalas, hiszen alapvetően arról szólt, hogy ennek a vegyes esztendőnek a tervezése még az előző kormány részéről történt, a végrehajtás pedig az új kormány feladata volt, és ez a vegyes esztendő végül is milyen gazdaságpolitikai, milyen tervezési problémákkal járt. Ezért az a javaslatom, hogy majd a vita során több teret szenteljünk annak a kérdésnek is, hogy vajon a költségvetési törvény előírásainak számviteli és jogi értelemben mennyire felelt meg a tavalyi teljesítés.

És ehhez most Domokos elnök úr fog inspirációkat adni, gondolom, szóbeli kiegészítésében. Megadom a szót elnök úrnak.

Domokos László szóbeli kiegészítése

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Úgy gondolom, hogy az egyik legfontosabb kérdéskört, a múlt év folyamatainak elszámolásával, teljesítésével kapcsolatos kérdéskört tárgyalja a bizottság. Ezért előzetesen le kell szögezmem, hogy az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettségének megfelelően ellenőrizte a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, értékelte annak megbízhatóságát, valamint azt, hogy a költségvetési törvény végrehajtása törvényesen és szabályszerűen valósult-e meg.

De ha már államtitkár úr a kormány részéről a tartalmi részt is előrevetítette, akkor néhány mondatot talán érdemes leszögezni, amelyekről elnök úr szólt az előzőekben. A 2010. év nem szokványos év semmiféleképpen, hiszen két választás is volt Magyarországon, így az a sajátossága, hogy egy megelőző kormány tervezte, fél évig végrehajtotta, majd az év második felében egy új kormány, új összetételű Országgyűléssel hajtott végre, és ad számot az egész év folyamatairól. Ezen belül, ha megnézzük, hogy a megelőző két választási évben mi történt, 2002-ben és 2006-ban, akkor ahhoz képest mindenképpen pozitív irányú elmozdulást állapított meg az Állami Számvevőszék. A tervezettnél jóval nagyobb tényleges deficit volt 2002-ben és 2006-ban, 2010-ben a végeredményt tekintve viszont, nagyon leegyszerűsítve úgy is fogalmazhatunk, hogy a parlament, a kormány közreműködésével egy kézben tartott költségvetést hajtott végre az ország.

Hogy azon belül mi történt, arról államtitkár úr részletesen szólt. Megpróbáltuk mi is, amit lehetett, számszerűsíteni, nyomon követni, de az a törekvés, hogy a két időszakot a zárszámadás, elszámolás szempontjából kettéválasszuk, technikailag nem volt lehetséges, bár az átadás-átvételeket tételesen átnéztük. Összességében azt lehet mondani, hogy 2010 második felében mind az új összetételű Országgyűlés, mind a kormány tett erőfeszítéseket, és módosított jó néhány tételt, míg az első felében valóban nem történt már korrekció. Tehát ilyen értelemben a cselekvés, a beavatkozások az év második felére estek.

Az ellenőrzés folyamata szempontjából is érdemes valóban ott kezdeni az értékelést, hogy a 2010. évi központi költségvetés közvetlen bevételeinek teljesítési adatai megbízhatóak, vagyis megfelelő és korrekt képet mutatnak a gazdasági, pénzügyi folyamatokról. Az egyetlen kivételt az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek alkották. A központi költségvetés közvetlen kiadási előirányzatainak teljesítési adatai szintén megbízható

minősítést kaptak. Ebben a körben két kivételt talált az Állami Számvevőszék. Az egyik a lakástámogatásokkal és az állami vagyonnal kapcsolatos kiadásokat, amelyekre az ÁSZ korlátozott minősítést adott.

Talán érdemes valóban az ellenőrzés technikája, módszere szempontjából elindítani az összefoglaló további részét, ezért először erről szeretnék szólni. Az ÁSZ a 2010. évi költségvetés végrehajtását szabályszerűségi, a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatokat megbízhatósági szempontból ellenőrizte. Nem volt célja a költségvetés végrehajtása gazdasági folyamatainak célszerűségi, eredményességi aspektusból való értékelése. Teljes körben ellenőriztük az úgynevezett alkotmányos fejezetet, a fejezeti jogosítvánnyal rendelkező költségvetési címek, a fejezetek igazgatási címei és a fejezeti kezelésű előirányzatok beszámolóit, valamint a központi költségvetés közvetlen bevételeinek és kiadásainak elszámolását. Az ellenőrzés során áttekintettük a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről készített számvevőszéki jelentésben, illetve számvevői jelentésben rögzített hiányosságok felszámolására tett intézkedéseket. Kiemelt figyelmet fordítottunk a több éve fennálló hiányosságokra, valamint az éven túli kötelezettségvállalások alakulására.

A 2010. évi költségvetés végrehajtása valóban két ciklushoz kapcsolódik, a kormányzati struktúraváltozással összefüggésben az Országgyűlés által elfogadott kiadási és bevételi főösszeg változatlanul hagyása mellett megváltozott a költségvetés szerkezeti rendje is. A 2010. évre tervezett költségvetési hiány tartása, valamint az új kormány 2010. második félévére ütemezett gazdaságpolitikai céljainak megvalósítása érdekében az Országgyűlés többször módosította a költségvetési törvényt, és az egyensúly megteremtését szolgáló törvényeket. A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetését megállapító 2009. évi CXXX. törvény előirányzataihoz képest a központi alrendszer kiadásainak főösszege 13.629 milliárd 030 millió forintra, bevételi főösszege 12.764 milliárd 719,3 millió forintra, a hiány összesen 864 milliárd forintra módosult a költségvetési törvény módosításáról szóló törvények, különösen a 2010. évi CXLIII. törvény intézkedéseinek hatására.

Vegyük sorra az Állami Számvevőszék főbb megállapításait, a részleteket tekintve. A zárszámadási törvényjavaslat prezentációjára vonatkozó nem teljes körű törvényi előírásait egy-egy kivételtől eltekintve teljesíti, az Állami Számvevőszék által több éve hiányolt kötelezettségvállalások összefoglaló bemutatása azonban ebben az évben sem jelent meg a zárszámadási törvényjavaslatban. A törvényjavaslat összeállításának hatályos szabályozási környezete változatlan. Így továbbra is érvényes az az évek óta megismételt számvevőszéki megállapítás, hogy a jelenlegi prezentációs rendszer nem támogatja megfelelően az információtartalom állandóságát, az átláthatóságot, az évek közötti összevetést és a folyamatokról való képalkotást, ideértve a célok és azok teljesülésének követhetőségét.

A központi költségvetés 2010. évi hiánya 853 milliárd forint volt, ami mintegy 2 százalékkal haladta meg a költségvetési törvényben meghatározott összeget. Alakulását befolyásolta a 2010. második félévében bevezetett új adók mellett, hogy az egyensúly szempontjából meghatározó jelentőségű előirányzatok teljesítésében az előirányzatokban a tervezetthez viszonyítva különböző mértékű eltérések mutatkoztak. A hiány már 2010 márciusában elérte a költségvetési törvényben meghatározott összeg 71,2 százalékát, és azt követően is dinamikusan emelkedett. Kedvezőtlen alakulása év közben azonnali beavatkozást tett szükségessé. A kormány több intézkedést - megtakarítások, bankadó, válságadó, magánnyugdíjpénztári adatok átirányítása - tett, zárolást és csökkentést rendelt el, a közszférában a jutalmak kifizetése, bútor- és személygépkocsi-beszerzés, maradványok zárolására.

Az év közben bevezetett több új adónem ellenére az adóbevételek 235,8 milliárd forinttal maradtak el a törvényben tervezettől, a hiányt növelte az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek 30 milliárd forintos elmaradása. A makrogazdasági folyamatok kockázataira és az adóbevételek realizálhatóságának bizonytalanságára az ÁSZ már a 2010.

évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során, 2009 őszén felhívta a figyelmet. Ezt a bányajáradékból, a cégautóadóból és egyéb befizetésekből származó, mintegy 68 milliárd forintos többletbevétel csak mérsékelni tudta. Az adók hátralékállománya 2010-ben 15,5 százalékkal haladta meg a 2009. évi záróállományt. A hátralékállomány növekedése az összetétel romlásával párosult. Bizonyos kiadási tételek meghaladták az előirányzatot, így például a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 721 milliárd forinttal voltak magasabbak a tervezettnél, azaz a többletbevételeket is figyelembe véve összesen végül is 148 milliárd forinttal növelték a hiányt év végére.

A nemzetgazdasági elszámolások kiadási és bevételi előirányzatainak teljesítési adatai megbízhatóak az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások, valamint a lakástámogatások kivételével, amelyeket, mint jeleztem is, korlátozott minősítéssel láttunk el. Az állami vagyonnal kapcsolatos nyilvántartás továbbra is az elődszervezetek nem teljeskörűen alátámasztott nyilvántartásain alapult. Problémát jelent, hogy a Nemzeti Földalap a termőföldvagyont 2010-ben nem teljeskörűen vette át a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-től.

A jelentés részletesen tájékoztat a 4-es metrónál beruházás előirányzatainak alakulásáról. Az építés költségvetési támogatása 2010-ben 37,3 százalékkal volt alacsonyabb a tervezettnél. A 2010-es év utolsó negyedében előrelépés történt a kormány részéről abban a tekintetben, hogy az ÁSZ által már hatodik éve tett megállapítások alapján végül is a finanszírozás ellenőrzése pénzügyi szempontból megtörtént. Mondhatnánk úgy is, a kézbe vétele megtörtént. Eddig ezt hiányosságként mint kockázati tényezőt jelezték az előző évek számvevőszéki jelentései.

A 2010. évben bekövetkezett kormányzati struktúraváltás eredményeként, amely jelentős mértékben befolyásolta a kormány irányítása alá tartozó fejezetek többségének működését, gazdálkodását, a minisztériumok száma 13-ról 8-ra csökkent, a miniszteri szintű átadás-átvételnek a jogszabályban előírt formában, határidőre és tartalommal elkészültek. Az új minisztériumi struktúrájának megfelelő feladatok átrendezése, a szakmai szervezetek, az előirányzatok és a feladatellátást biztosító eszközök átadás-átvételét is szükségessé tette, amelynek végrehajtása során néhány esetben a formai és tartalmi követelmények többször sérültek.

A fejezeteknél az ÁSZ 39 pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzést végzett, amelynek alapján a központi költségvetés fejezeti kiadási főösszege 50,3 százalékának megbízhatóságát minősítette. Az ellenőrzött beszámolókból 27-et elfogadó véleménnyel láttunk el, ebből 15 esetben figyelemfelhívó megjegyzést fogalmaztunk meg, korlátozottan megbízható minősítéssel 10, és a beszámoló megbízhatóságát elutasító minősítéssel 2 beszámolót láttunk el.

A korábbi évek ellenőrzései során tett javaslataink hasznosulását vizsgálva megállapítottuk, hogy az ellenőrző szervezetek intézkedési tervet készítettek a hiányosságok megszüntetésére. Ezt köszönjük is a kormánynak, illetve azt gondolom, hogy további teendők is vannak, hiszen az abban foglaltakból három fejezet maradéktalanul teljesítődött, az ellenőrzött szervezetek többségében azonban a javaslatainkban megfogalmazottakat csak részben teljesítették, illetve néhány esetben a kormányzati struktúraváltás miatt a javaslatok okafogyottá váltak.

Néhány tartalmi funkcionális területről is érdemes talán szólni. Vegyük először az Európai Unió területét néhány gondolat erejéig. Magyarország 2010-ben is nagyobb összegű uniós támogatásban részesült, mint amekkora összeggel hozzájárult az uniós közös költségvetéshez. Az Európai Uniótól származó, a 2010. évi költségvetésben megjelenő, valamint az úgynevezett költségvetésen kívüli tételek együttesen 1102,4 milliárd forintos összege közel ötszörösen haladta meg a teljesített hazai befizetési kötelezettség 230,2 milliárd forintos összegét. A költségvetésben megjelenő, az európai támogatások utólagos megtérülése

nélkül az EU forrása 26,5 százalékkal, 171.506 milliárd forinttal, míg a központi költségvetésben megjelenő hazai társfinanszírozás 20,6 százalékkal, 38 milliárd 678 millió forinttal haladta meg a tervezettet. Utóbbi tényezőre külön föl hívom a figyelmet, hiszen az kockázatot jelent a költségvetés teljesítése szempontjából, miután hiánynövelő hatása van a költségvetés egyenlegét tekintve.

Az operatív programok esetében kimutatható a késedelem a pályázatok meghirdetésében, a kötelezettségvállalások teljesítésében. A támogatási folyamatok egyes fázisainak határidejét az irányító hatóságok és a közreműködő szervezetek nem tartották be maradéktalanul, így a támogatások kifizetése és felhasználása késedelmet szenvedett, ezen az oldalon pedig nyilván a gazdaság reáloldala érezte ennek hatásait. Ezt együttesen kell értékelni mindkét oldalt fontos számba venni.

Az elkülönített állami pénzalapok területe lenne az, amiről még néhány gondolatot mondanék. Ezen pénzalapok finanszírozása a 2010. évben is kiegyensúlyozott volt, gazdálkodásuk a tervezetthez viszonyítva, a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap kivételével nagyobb megtakarítást eredményezett. Egyenlegük végül is 59 milliárd 831 millió forinttal javította az államháztartás pénzügyi helyzetét. Ezen belül a társadalombiztosítás pénzügyi alapjaira jellemző, hogy a tervezett egyensúlyi helyzettel szemben a 2010. évi hiányt növelték. Együttesen ez 95 milliárd 386 millió forintot jelent. Ez úgy oszlott meg, hogy a Nyugdíjbiztosítási Alap 3 milliárd 687 millió forint volt, míg az egészségügyi alap a tervezett 69,4 milliárddal szemben végül is 33 százalékkal túllépte, és 91 milliárd 699 millió forintot ért el.

Az alapokról tudni kell, hogy az alapoknál a könyvvizsgálati ellenőrzést jogszabály írja elő, a könyvvizsgálati ellenőrzést az ÁSZ által kiadott módszertan alapján kell végrehajtani. Az alapok könyvvizsgálóinak véleménye szerint a 2010. évi beszámolók az alapok 2010. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetéről, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kivételével, megbízható és valós képet mutatnak.

A javaslatokról nagyon röviden. A jelentés első kötetében a zárszámadási adatok megbízhatóságának és a pénzfelhasználások átláthatóságának erősítése, valamint az évek óta visszatérő hibák, hiányosságok megelőzése érdekében tesz javaslatokat az Állami Számvevőszék. Javaslatainkat hat területre lehet összefogni: a tartalékok kezelése tekintetében, az egészségügyi finanszírozási rendszerre vonatkozóan, az Európai Unióval összefüggő költségvetési kapcsolatok, az állami vagyonkezelés, az évek óta visszatérő lakástámogatás helyreállítása vagy javítása, illetve van egy általános, minden területre vonatkozó javaslati kör, amely több minisztérium, miniszter számára feladatot jelöl ki. A vezetés, a szervezés, a szabályozás és az ellenőrzés határfokának javítását érintő teendőkre vonatkoznak ezek.

A jelentésünkben megfogalmazott javaslatok között, amelyek száma 34, szerepelnek már a korábbi évek javasoltak is, elsősorban a miniszterek részére határoznak meg feladatokat, amelyekkel a feltárt hiányosságok megszüntetése mellett erősíteni kívánjuk a zárszámadás adatainak megbízhatóságát, a pénzfelhasználások átláthatóságát, illetve elő kívánjuk segíteni a feltárt hibák jövőbeni előfordulásának megelőzését. Nagyon röviden szóban ennyiben szerettem volna összefoglalni. Egyébként a két kötetet, amely a jelentést tartalmazza, a függeléke az egyes fejezeteket részletezi, szeptember 1. óta az Országgyűlés, a nyilvánosság rendelkezésére áll. Ezért azt gondolom, a tárgyalásra a feltételek megreemtődtek. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük, elnök úr. Mielőtt kérdések, észrevételek megtételére lenne mód, engedjék meg, hogy annyi kommentárt fűzzek a két elhangzott expozéhoz, hogy van itt egy nagy hiányosság az egész problémahalmazban. Nevezetesen az, hogy hiányzik az a törvényi háttér, hiányzik az az államszámviteli törvény, amely egyértelművé tenné azt, hogy egy

zárszámadásnak mit kell tartalmaznia, miről kell számot adnia a kormánynak, és mit kell ellenőriznie a Számvevőszéknek. Azt gondolom, ez a két exposé, nem bántva itt az előadók teljesítményét, utal arra, hogy itt elég súlyos zavarok vannak. Itt is fölhívnam elsősorban államtitkár úr figyelmét arra, hogy az az ígéret, amit a kormány tett az Országgyűlésnek, hogy tudniillik ez év júniusára közpénzügyi törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, még nincs teljesítve. És nagyon jó lenne, ha ez mielőbb teljesülne, mert akkor sok időt spórolhatnánk meg. Azt gondolom, hogy nagyon sok információ elhangzott, de nagyon sok ballaszt volt bennük. Ez az előzetes véleményem.

Ezek után átadom a szót a bizottság tagjainak. Elsőként Vágó Gábor jelentkezett. Mindkét témához egyszerre kérem a hozzászólásokat, véleményeket.

Kérdések, vélemények

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Rendben, köszönöm. Nagymértékben egyet kell értsünk az ÁSZ-elnök úrral abban, hogy egyrészt a szabályozási keret okán, de a feladatot nem rendesen látták el, így átláthatatlan a jelenlegi zárszámadás. Nem lehet követni évről évre, hogy hogyan alakultak ezek a folyamatok. Folyamatosan csakis állapotot látunk. Persze itt van, amit elnök úr is mondott, hogy a szabályozási környezet a probléma, de én inkább abban látom a problémát, hogy vannak olyan tételeket, amelyeket érdeke volt valakinek politikai okokból kevésbé kidolgozni.

Ezek közül kiemelném azt, hogy az általános tartaléknál körülbelül a negyedét kitevő összegben az, hogy átcsoportosították, nem felelt meg az államháztartási törvényben előírtaknak szerintünk. Hiszen a fejezetek többletforrás-igénye az előírt feladatok esetében nem minősült előre nem valószínűsíthetőnek, nem tervezhetőnek, illetve előirányzott, de elháríthatatlan okokból elmaradó bevétel miatt pótlandónak. Szerintünk az általános tartalékkal való játék nem megengedett, ha csupán a politikai preferenciák miatt változtak meg az előirányzatok között az összegek. Nagyobb szükség volna arra, hogy az előirányzatoknak megfelelően lehessen gondolkodni.

A legnagyobb probléma 2010-ben talán az említetteken kívül az volt, hogy a jóléti állam rendszere teljes egészében leépült, hiszen a 2009-es év után 2010-ben sem nőtt sem a családi pótlék, sem az anyasági támogatás, a gyep vagy a gyet összege. Tehát reálértéken csökkent. Számos meglévő szolgáltatás szabályozását sikerült negatív irányba változtatni, és a fenti folyamatok kiváltképp aggasztóak annak fényében, amit az ÁSZ-jelentés is leírt, hogy a NEFMI igazgatása, pénzköltése nem kapott megbízható minősítést. Tehát a legnagyobb probléma a NEFMI-nél van szerintünk, de a nemzetgazdasági elszámolások pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzésének minősítésénél is több probléma, hiba tapasztalható. Kiváltképpen az elszámolási, igazolási és dokumentálási területen.

A Vidékfejlesztési Minisztérium volt az egyetlen minisztérium, amelynek beszámolóját az ÁSZ sem a tavalyi, sem az idei évre nem fogadta el. Ennek tekintetében szíveskedem ajánlani azt a bizottság tagjainak, hogy ne fogadják el, hiszen vannak benne olyan megállapítások, amelyek egyértelműen a politikai tisztogatásokra visszavezethetőek, miszerint a korábbi munkaerő elbocsátása és a helyettük felvettek miatt romlott a politikai színvonal, romlott a szakmai színvonal. Azaz a politikai kinevezettek, rokonok, barátok álláshoz jutása rontotta a feladatellátást.

De ez csak hab a tortán. Kérem, vegyék figyelembe, hogy itt egyrészt műfaji problémák vannak, másrészt nagyon súlyos tartalmi problémák is vannak ezzel a zárszámadással. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Szijjártó alelnök úr kért szót.

SZIJÁRTÓ PÉTER (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt számvevőszéki elnök Úr! Köszönjük szépen a beszámolókat és a szóbeli kiegészítéseket. A szocialisták itt ugyan kivonultak, mivel kevesen vannak, ez olyan látványos nyomot nem hagyott, de nyilvánvalóan nem ez volt a kivonulásuk oka, nem az a mondvacsinált napirendi vita, hanem az, hogy nem kívánták végighallgatni az államtitkári beszámolót. Hiszen világosan látszik, hogy 2010-re a nemzeti ügyek kormánya egy trükkökkel és hamisításokkal teli költségvetést és gazdasági helyzetet örökölt elődjétől. A papírokból, a költségvetési törvényben leírt számok és a valóság köszönő viszonyban sem voltak egymással, amire a legeklatásabb bizonyíték az, hogy 3,8 százalékos hiányt írtak le a költségvetésben, ehhez képest két gazdasági akciótervet kellett végrehajtani, ki kellett vetni válságadókat, a bankadót, több százmilliárdos zárolásokat kellett végrehajtani a költségvetésben, és így sikerült 4,2 százalékra menteni a hiányt.

Éppen ezért nekem kérdésem is volna, ha szabad kérdést feltenni, tisztelt elnök úr, a számvevőszéki elnökhöz, hogy ez milyen jogi megítélés alá esik. Ha egy kormány leír 3,8 százalékos hiányként a költségvetésben, és egy soron következő kormánynak több százmilliárdos intézkedéseket kell végrehajtani annak érdekében, hogy valóban 3,8 százalékra mentse a hiányt, akkor azt én nem tudom másként megfogalmazni, mint hogy hamisított adatokkal állunk szemben. Ezért aztán azt szeretném kérdezni, hogy ez jogilag milyen megítélés alá esik az Állami Számvevőszék szerint.

2010. abból a szempontból is nagy jelentőségű volt, hogy sikerült az országot a saját lábára állítani. Az ország egy kiszolgáltatott, a nemzetközi pénzügyi világnak, annak hektikus mozgásainak kitett ország volt (*Vágó Gábor távozik az ülésről.*) Szeretném jelezni, hogy az LMP is kivonult, ha ezt valaki nem vette volna észre. Azonban a 2010-es gazdaságpolitikai döntések nyomán sikerült az országot a saját lábára állítani, és elindítani egy olyan gazdaságpolitikai pályán, amely függőségünket, kitettségünket, kiszolgáltatottságunkat jelentősen csökkenti. Az államadósság csökkentése, valamint a költségvetési törvényben leírt hiányszámhoz való ragaszkodás egyértelműen azt mutatják, hogy az ország iránti nemzetközi bizalom egyre inkább növekszik, hazánk megbízható partner lesz a nemzetközi gazdasági életben, ami talán a 2010-es esztendő legnagyobb eredményének tekinthető. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Úgy látom, hogy ellenzéki oldalon egyelőre nincs érdeklődés, viszont Dancsó képviselő úr kért szót. Tessék!

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Minden zárszámadás az igazság pillanatát is jelenti, hiszen addig, amíg nem látjuk a zárszámadást, addig igen sok politikai purparlénak lehet aktuális adattartalma az, hogy hogyan és mi módon teljesül az éves költségvetés. A zárszámadás azért egzaktabb, mert itt már valóban mindenki átvizsgálja szakmailag, akinek erre hivatása van. Elsősorban az Állami Számvevőszékre gondoltam, de nyilván folynak azok az egyeztetések is, amelyeket az európai uniós intézményekkel le kell ilyenkor folytatni.

Ilyenkor látszik az, hogy amikor több mintegy évvel ezelőtt, valamikor április vége felé az Állami Számvevőszék értékelt a 2010. évi gazdasági folyamatokat, hiszen a kormányváltás kapcsán kell egy átadás-átvételi dokumentumot készíteni, és az Állami Számvevőszéknek ezt meg kell vizsgálnia, már akkor fölhívta a közvélemény figyelmét, hogy a 2010. évi folyamatok, április-májusban ezt már lehetett látni, gyakorlatilag tarthatatlanok. Úgy lett megtervezve a 2010. év, hogy aki tervezte, sem gondolta komolyan. Tehát akkor már mindenképpen látszott, hogy olyan beavatkozásokat kell eszközölni, amelyek azt eredményezik, hogy egyáltalán köszönő viszonyba kerüljenek egymással a tervezett és a valós számok. Ez azért is volt rendkívül fontos, hiszen a 2010. év gyakorlatilag a pénzügyi válság

kiteljesedésének éve volt, és olyan országok kerültek nehéz helyzetbe, mint Görögország és más mediterrán országok, amelyek sorsát, mindenképpen úgy gondoljuk, hogy célszerű elkerülni. Ezért is vált rendkívül fontossá a gyors beavatkozás annak érdekében, hogy Magyarország egy stabil, gazdaságilag rendben lévő ország képét tudja mutatni.

Sajnos, az a tervezés, ami a 2010. évet jellemezte, nem alapozta ezt meg, gyakorlatilag azt lehet kijelenteni, hogy ha fönmaradt volna az a költségvetés, illetve azok, akik ezt a költségvetést megtervezték és elfogadtatták Bajnai Gordon vezetésével, nagy valószínűséggel a csődbe taszították volna Magyarországot. Ezért is volt, úgy gondolom, az utolsó pillanatban jövő ez a kormányváltás. Felállt az új parlament, és gyakorlatilag haladéktalanul nekilátott ennek a csődtömegnek a gondozásához. Év végére egy elfogadható szintű, az eredetileg tervezett számoknak is nagyjából megfelelő költségvetést tudott lezárni. Úgy gondolom, ez egy hatalmas teljesítmény volt, mind a kormány, mind pedig a parlament részéről, hiszen gyors beavatkozást igénylő feladatokat valósított meg haladéktalanul. Ezt díjazták, értékelték a pénzügyi befektetői körök, hiszen Magyarország kikerült abból a célkeresztből, amelybe az előző szocialista kormány beleillesztette.

Ami pedig a számokat illeti, az látszik, hogy az a hiány, ami végül is összejött, több mint 7 százalék lett volna abban az esetben, ha nem történik meg a beavatkozás. Azt kell mondanom, hogy ez nem lett volna példa nélküli, hiszen Domokos László elnök úr is jelezte azt, hogy azokban az időszakokban, legalábbis az első két kormányváltási periódusban ezt sikerült is produkálni már a Szocialista Pártnak. Tehát nem újdonság az, hogy ezt a költségvetési évet is, már a 2010. évi költségvetési évet a választási költségvetési évekhez mérten tervezgették. Bár ugye, ezt igyekeztek eltitkolni még az elején.

Ami pedig az Állami Számvevőszék jelentését illeti, a magam részéről úgy értékelem, hogy rengeteg teendő van még a kormányzati munkában, viszont határozottan látszanak azok a tendenciák, amelyek egy átláthatóbb, jobban követhető költségvetést, illetve költségvetési végrehajtást jeleznek. Ebben is hatalmas és negatív örökségünk van, hiszen az elmúlt 8 évben számtalanszor olvashattuk azt, hogy hány és hány fejezet nem kapott végső elfogadó nyilatkozatot az Állami Számvevőszéktől. Most is van ilyen, de jóval kevesebb, ami azt jelzi, hogy hál' istennek, ez a tendencia is megfordult. Folyamatosan igyekszik a kormányzat figyelembe venni azokat az Állami Számvevőszék által javasolt intézkedéseket, amelyek nélkül valóban nem lehet átlátható és összehasonlítható módon tervezni.

Azok az évtizedes hiányosságok, amelyekre Nyikos elnök úr is utalt, valóban évtizedes hiányosságok. Nem emlékszem rá, hogy júniusban közpénzügyi törvénynek kellett volna a Ház asztalán lennie, elnök úrnak nyilván jobb a memóriája, mint az enyém, ezt el tudom képzelni. Én nem emlékszem ilyenre, de nyilvánvaló, hogy ezeken az ügyeken is folyamatosan dolgozni kell. Közös platformon vagyunk az államszámvitel fontosságának, az állami vagyon számba vételének ügyében, hogy hogyan és mi módon kell értékelni a nemzeti vagyon elemeit, amelyekről nem is tudjuk pontosan, hogy miből tevődik össze. De ezt gyakorlatilag minden zárszámadás kapcsán el tudtuk mondani értékelés gyanánt, hiszen, mint mondtam, ez már több évtizedes probléma, ilyennel nem rendelkezik Magyarország.

Összességében úgy gondolom, hogy az az erőfeszítés, amelyet megtett a kormányzat a parlament segítségével 2010-ben, meghozta gyümölcsét. Alapot adott arra, hogy a 2011. évnek úgy lehessen nekivágni, hogy strukturális lyukakkal ne kelljen küzdeni, bár az is látható, hogy az a pénzügyi válság, ami az országot, illetve a világot továbbra is sújtja, ebben az évben sem kerültek le napirendről, tehát továbbra is folyamatosan kell értékelni a napi történéseket annak érdekében, hogy amennyiben szükséges, a megfelelő intézkedéseket sikeresen meg lehessen valósítani. A magam részéről szeretném megköszönni minden kollégának, aki ennek a zárszámadásnak az elkészítésében részt vett, közreműködött, mind a minisztériumok részéről, mind az Állami Számvevőszék részéről, hogy egy korrekt, átlátható

és minden részletre kiterjedő jelentést, illetve zárszámadást tettek az asztalunkra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormányoldalon még Pósán képviselő úr jelentkezett.

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Csak egyetlenegy mondatot szeretnék mondani, mert az előttem szólók elmondták alapvetően, amit mondani akartam. Rövid megjegyzésem csak arra vonatkozik, hogy a mostani zárszámadás tulajdonképpen visszaigazolja azt a vélekedést, amit a 2010. évi költségvetés tárgyalásakor fogalmaztunk meg, még ellenzékben. Akkor elmondtuk, hogy tarthatatlan ez a költségvetés, a számokkal összevissza dobálóznak, gyakorlatilag már akkor kimondtuk, hogy a 2010. évi költségvetés megbukott. A mostani zárszámadás ezt egyértelműen visszaigazolja, különösen abból a szempontból, hogy milyen mértékű beavatkozásra volt szükség ahhoz, hogy egyáltalán működőképes maradjon az ország. Azt gondolom, ebből a szempontból is korrekt, és minden részletre kiterjedően hiteles a zárszámadás.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kérem a bizottság tagjait, engedjék meg nekem, hogy kivételesen most ebből a pozícióból ismertessem röviden a Jobbik álláspontját. Sapkát cseréltem, annál is inkább, mert a másik két ellenzéki párt, ki ezért, ki azért, ki milyen okból, de nincs itt. Tehát csak a Jobbik áll a vártán.

Nos, a Jobbik álláspontja szerint a zárszámadás ügyében olyan benyomás fogalmazható meg, hogy a zárszámadás készítése terén a kormány, mint a Bourbonok annak idején, semmit sem tanult, és semmit sem felejtett. Ez a zárszámadás sem tartalmában, sem szerkezetében, sem szakmai színvonalában nem különb, mint az előző zárszámadások. Ez rendkívül sajnálatos. Majd röviden elmondom, hogy miért. Akkor itt zárójelben hadd tegyem azt a megjegyzést, hogy egyértelmű legyen, kivételesen, azt hiszem, én emlékszem jobban, bár előfordult, amikor ez nem így volt. A Navracsics Tibor által, miniszterelnök-helyettesi minőségében, a múlt évben novemberében benyújtott jogalkotási programban szerepelt az a bizonyos ígéret, hogy közpénzügyi törvényjavaslatot terjeszt a kormány a parlament elé. Még az is ott volt, jól emlékszem, hogy nagy terjedelmű szabályozásról van szó. Ez nem történt meg. A következő, erre az ülészakra szóló listában, amit már Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr szignált, ez már nem szerepelt. Kérdést tettem fel Matolcsy miniszter úrnak, hogy akkor most mi van, és egy meglehetősen diplomatikus, de nagyon egyértelműen kódósító, vagy hogy mondjam, a jövőbe tolt szándékot, ha egyáltalán szándékról beszélhetünk, tartalmazó levelet kaptam. Majd ezt el fogom juttatni Dancsó képviselő úrnak is, hogy az emlékezetem bizonyítékaként kezelje. Zárójel bezárva.

Akkor folytatom az érdemi mondanivalómat a zárszámadással kapcsolatban. Babák képviselőtársam szokásához híven közbeszól, hogy nem olyan nagy baj ez. Hát dehogynem. Azért kellene egy világos törvény, hogy világosan lássuk, miről kell számot adni, és miről kell számot venni. Ezért sürgős. És itt most megint elmondom jobbikos frakciótagként, hogy 8 év alatt mit tetszettek ezen a téren tenni ellenzékben? Mármint a tisztelt Fidesz-KDNP kormánysszövetség tagjai. Semmi nyomát nem tapasztalom annak, hogy e téren bármiféle érdemi szakmai munka folyt volna, hogy ne most kelljen a minisztériumnak kutyafuttában egy ilyen törvényjavaslatot megalkotni. Annak idején több képviselőtársunk szóvá tette, értik, hogy miről van szó. Ez már nagyon lényeges. Dancsó képviselő úr, Font Sándor képviselő úr, Varga Mihály, az elődöm ebben a pozícióban szóvá tette 10 évvel ezelőtt, hogy nincs az országnak államszámveteli törvénye. Ezt regisztrálták, és ezek után nem csináltak semmit, vagy ha igen, akkor szeretném, ha megmutatnák, hogy mégis csak csináltak valamit. Ez azért baj, mert azt, hogy az államháztartás zárszámadása miként készül el, egy kormányrendelet

szabályozza. Tehát a kormány maga eldönti, hogy miről számol be, miről nem számol be, hogyan számol be, hány oldalban számol be, hány kötetben számol be. Az most már mindenképpen pozitív dolog, hogy csak 60 példányban készül el ez a hatalmas csomag, és legalább a papírkidadásokat megspórolhatjuk, bár elektronikusan nehezen kezelhető maga a zárszámadás.

Tehát nincs itt változás, kérem szépen, sajnos, abban a technikában, abban a felfogásban, abban a prezentációban, ami eddig jellemző volt. Erre a maga módján Domokos elnök úr is utalt, amikor itt idézte, én is ideírtam magamnak, amikor böngészttem ezt a jelentést, hogy tulajdonképpen „a jelenlegi prezentációs rendszer nem támogatja megfelelően az információtartalom állandóságát, az átláthatóságot. Érdemi elmozdulás e tekintetben nem történt.” Ez idézet az Állami Számvevőszék jelentéséből, hogy érdemi elmozdulás e tekintetben nem történt. Érdemi elmozdulás alatt értem azt, hogy az államháztartási törvény előírja azt, hogy az államháztartás alrendszerében minden pénzmozgásról el kell számolni. Nyilván ezt a szó szoros értelmében nem lehet értelmezni, hiszen több millió tranzakcióról nem lehet elszámolni. De megint egy hiányérzet, hogy miért lenne szükség már régen erre az ominózus államszámviteli törvényre. Azt gondolom tehát, hogy nagyon sok mindennel nem számolt el a kormány. És a teljesség számviteli elvét nem érvényesítette a zárszámadásban. A számviteli törvény egyetemes érvényű, tehát a számviteli törvényben rögzített számviteli elvek, beszámolóképzési elvek, könyvvezetési elvek, leszámítva, hogy ott pénzforgalmi szemléletű könyvvezetésről van szó, érvényesek az államháztartásra is. Tehát a teljesség számviteli elve a kormányra nézve is kötelező.

Ugyanakkor számos információt nem tartalmaz a zárszámadás, annak ellenére, hogy óriási kötetek készültek. Például a kincstári vagyon változását vagy a központi tartalék felhasználásának mikéntjét, erre Vágó képviselő úr utalt, és így tovább. Nem áttekinthető a zárszámadás. Kérem szépen, a zárszámadást úgy kell elkészíteni, hogy a parlamenti képviselők és az érdeklő adófizető állampolgárok is eligazodjanak benne. Nem könnyű megtalálni azt a mezsgyét, hogy szakszerű legyen, áttekinthető legyen. Ezt belátom. Nem könnyű. Én magam is birkózom azzal a problémával, és időnként bírálatokat kapok a frakció más tagjai részéről, talán a bizottság is időnként joggal bírál, hogy nem lehet túlságosan szaknyelven megfogalmazni problémákat, mert közérthetőnek is kell lenni. A közérthetőség, az áttekinthetőség, a világosság számviteli elvének a jelenlegi prezentációs rendszer nem felel meg. Tehát nem világos ez a zárszámadás.

És ami a legfontosabb problémája, a valódiság kérdése. Kérem tisztelettel, az állami vagyon feltérképezése, az állami vagyonregiszter, az állami vagyonyilvántartás továbbra sincs meg. Én tudom azt, hogy van erről egy kormányrendelet, ami ez év végére írja elő az illetékes minisztériumnak a vagyonelejtár elkészítését. Ez késő. Hát, kérem tisztelettel, önök most már másfél éve kormányoznak. Ezt a vagyonyilvántartást már össze kellett volna hozni. Hát hogy lehet egy zárszámadást hünek és valósnak tekinteni akkor, ha az állam vagyonáról, sem a kincstári vagyonáról, sem a gazdálkodói vagyonáról nem ad világos képet? Sehogy. Nincs ilyen egyértelmű és világos áttekintés a zárszámadási kötetekben.

És ami szintén lényeges, és nem is sorolom tovább, lesz még módom erről beszélni a plenáris ülésen, a lényegesség elve. Ugye, nem lehet minden információt belegyömöszölni egy zárszámadásba. Mérlegelni kell. Szakmai felelősség, hogy mit kell beletenni, és mit fölösleges beletenni, mert rengeteg a ballaszt. Hatalmas kötetek vannak előttünk, de amikor például a minisztériumok beszámolnak arról, hogy mi mindent tettek, számukra sem egészen világos, hogy mennyit kell írni egy szöveges jelentésbe. A korábbi Oktatási és Kulturális Minisztérium bázisán létrejött Nemzeti Erőforrás Minisztérium szöveges beszámolója, egy, bár nagyon nagy minisztérium szöveges beszámolója majdnem 600 oldal. Ennyi szöveget ír a miniszter alá egyetlen fejezetben. Ezt fehér ember képtelen áttekinteni, kérem szépen. De biztosan sok hasznos információ van benne. A lényegesség elve az, hogy mi ebből az, ami

fontos egy képviselőnek, mi fontos ebből a szakmai közvéleménynek, az adófizetőnek, és így tovább. Nem lehet.

Végül az államháztartás bruttó adósságának kérdése sem egyértelmű ebben a zárszámadásban. A következő napirendi pontunk majd ezzel fog foglalkozni. Itt a központi költségvetés adósságáról számol be a kormány, az államháztartás adósságáról nem, miközben az államháztartás adósságának része a helyi önkormányzatok adóssága is. A helyi önkormányzatokkal lényegében nem foglalkozik, pontosabban azzal a kapcsolattal foglalkozik, ami a központi költségvetést összeköti a helyi önkormányzati költségvetésekkel.

Ilyen ellentmondásos ez a zárszámadási törvényjavaslat. Nem állítom, hogy rosszabb, mint a korábbiak, de azt állítom, hogy nem jobb. És ezért aztán ezt a Jobbik frakciója nem fogja támogatni, még az általános vitára bocsátását sem. Elmondom ezt is, szakmai szempontból tulajdonképpen semmi nem sürgeti az Országgyűlést, hogy ezt a zárszámadást mindenképpen le kell tudnia, túl kell magát rajta tennie. Vannak olyan esztendők, vannak olyan országok, Magyarországon is voltak olyan évek, amikor a zárszámadást nem a következő, hanem az arra rákövetkező évben. Semmi tragédia nem történt. Lehetne egy olyan zárszámadást készíteni, ami majd azt a vagyonyilvántartást is tartalmazza, ami most nincs meg, és esetleg odább lehetne tolni ezt tavaszra. Mert fontosabb a korrekt elszámolás az én felfogásom szerint, mint az időpont, egy megerősített időpont, hogy ezt most mindenáron tudja le a parlament, aztán menjünk tovább. Ezért tehát mi nem fogjuk támogatni a zárszámadási törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát, és ha a kormánytöbbség úgy dönt, hogy mégis odaterjeszti, és nagyon nagy valószínűséggel odaterjeszti, akkor majd az érveinket ki fogjuk fejteni.

Röviden még szólnék a Számvevőszék jelentéséről, amelynek az az alapfeladata, hogy megállapítsa erről az egyébként elég eklektikus természetű zárszámadási törvényjavaslatról és mellékleteiről, hogy azok korrekt és hű, valós képet festenek-e a kormány tevékenységéről, és a kormány betartotta-e azokat a jogszabályokat, amelyekkel a közpénzeket kezeli. Kérem szépen, Domokos úrnak volt egy érdekes mondata. Több is volt természetesen. Erre rosszul emlékszem, ezért kérem, hogy majd a válaszában erre reagáljon. Úgy értettem az ön expozéjában ezt a mondatot, hogy összességében megbízható és valós képet fest a Számvevőszék álláspontja szerint a kormány pénzügyi beszámolója, vagyis maga a zárszámadás. Ezt jól értettem-e? Így van-e? És akkor kérdezem is, hogy összességében most ez a hatalmas, összesen 774 oldal, függelékkel együtt a Számvevőszék produktuma 774 oldal... ez legalábbis Európa-csúcs, a világcsúcsot nem ismerem, mert 180 számvevőszék hasonló dokumentumait nem ismerem, és ezek tömény oldalak. Tisztelettel jelentem, ebben rengeteg a ballaszt. Tessék ezt megnézni. Nem szabad terhelni ennyi információval. Nem is információ mind, hanem csak adat. Nem szabad ennyire terhelni a képviselőket.

Ennyire be van kódolva, hogy úgysem fogják megnézni? Akkor meg mi a csudának? Ki az, aki ezt végig tudja böngészni? Majd ezekre is szíveskedjék reagálni. De még inkább arra, hogy összességében, ahogy ezt az INTOSAI standard-jei előírják, a Számvevőszék álláspontja szerint ajánlja-e a Számvevőszék a zárszámadási törvényjavaslatot és a hozzá tartozó mellékleteket elfogadásra az Országgyűlésnek vagy sem. Vagy nem, azért, mert elutasító záradékot is adott, itt Vágó képviselő úr már fölhívta a figyelmet arra, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium központi igazgatása elutasító záradékot kapott, nyilván azért, mert jelentős hibák voltak a minisztérium pénzügyi beszámolójában. Másképpen fogalmazva nem tudott tisztességesen vagy korrekt módon elszámolni. Ez lényeges hiba-e? Méghozzá olyan lényeges hiba-e, ami miatt az egész költségvetést nem szabad elfogadni mindaddig, amíg ezt a lényeges hibát a minisztérium, a kormány nem javítja ki?

És végül egyetlen megjegyzés az általam igen tisztelt Dancsó képviselőtársamnak. És az igen tisztelt jelzőt a szó szoros értelmében, nem iróniával mondom. De az aranyos megjegyzés, hogy jóval kevesebb elutasító záradékot adott a Számvevőszék, mint tavaly. Ez

tény. Meg az is tény, hogy jóval kevesebb vizsgálatot végzett. Na most, ha még kevesebb vizsgálatot végez, akkor még kevesebb lesz az elutasító záradék. Tavaly sem volt sok, nagyjából 53 központi költségvetési szerv pénzügyi beszámolóját nézték meg, magyarul auditálták. Kérem szépen, a központi költségvetési szervek száma a Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartása szerint 544. Na most, elvileg valakinek mindegyiket auditálni kéne. Ki auditálja? A Számvevőszék nem, mert egyre kevesebbet auditál, azért is, mert az a kooperáció, ami korábban volt a miniszteriális pénzügyi ellenőrző szervekkel, megszűnően van. Hiszen nem tud a Számvevőszék számot mondani arra vonatkozóan, hogy egyáltalán ellenőriztek-e, mint korábban, a minisztériumi ellenőrző szervek pénzügyi beszámolókat. Igen kicsi ezeknek a száma.

Hát persze, hogy akkor kevesebb az elutasító záradék, ha a 10 százalékát sem ellenőrzi senki a központi költségvetési szervek pénzügyi beszámolójának. Akkor miféle hitelességről beszélünk itt? Fogalmunk sincs, kérem szépen, ha a központi költségvetési szerveket, az Aggteleki Nemzeti Park igazgatóságától a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemig bezárólag, beleértve az összes minisztériumot, hivatalt, kormányhivatalt, bírósági, rendőrségi és egyéb szervezeteket, 544 központi költségvetési szerv közül összesen 50 mínusz valamennyinek volt auditálása. Es ezeknél is volt elutasító záradék, ugye, a Vidékfejlesztési Minisztérium, volt korlátozott, volt figyelemfelhívó záradék. Itt tehát gondok vannak. Ha korlátozott záradékot kap egy pénzügyi beszámoló, az azt jelenti, hogy az auditor gondokat látott. Lényeges hibákat látott. Ezeket ki kell javítani, mert amíg nincs kijavítva, addig azt a beszámolót nem lehet elfogadni. Gondoljunk egy társasági pénzügyi beszámolóra, amikor a menedzsmen a vezérigazgatóval a tulajdonosok elé terjeszt egy olyan pénzügyi beszámolót, amire a könyvvizsgáló azt mondta, hogy itt-ott, amott nem világos. Akkor abban a pillanatban kivágják azt a vezérigazgató. *(Egy kormánypárti képviselő megkocogtatja a poharat.)*

Hát ennyi. Igen, jogos. Köszönöm szépen a türelmét a tisztelt kormányoldalnak. Megkérdezem, hogy kinek van észrevétele. Most a másik kalappal a fejemen átmegegyek bizottsági elnöki pozícióba, és megadom a szót Balázs képviselő úrnak. *(Babák Mihály: Én is jeleztem, elnök úr, hogy szólni kívánok. Tessék már fölírni, hogy ki jelentkezett!)* Bóka képviselő úr, bocsánat.

DR. BÓKA ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Államtitkár Úr! Elnök Úr! Nem kívántam hozzászólni, hiszen részben okafogyottá vált a hozzászólásom, amikor Dancsó képviselőtársam a 2010-es költségvetés zárszámadásával kapcsolatban elmondta a véleményét. Gyakorlatilag annyit szerettem volna elmondani, hogy a 2010. év tekintetében két szó abszolút illik a költségvetés teljesülésére és a gazdasági évre. Az egyik a felelőtlenség, a másik a felelősség. Ezt nem kívánom kifejteni, mert Dancsó úr teljes mértékben elmondta.

Elnök úrhoz szeretnék annyiban kapcsolódni, hogy viszonylag részletesen és nagy időt szánva áttanulmányozta a 2010-es zárszámadásról szóló törvényjavaslatot. Elnök úr azt mondta, hogy az önkormányzatok tekintetében hiányérzete van. Bevallom őszintén, polgármester vagyok, ezért az önkormányzati részt talán a többi részhez képest jóval nagyobb időterjedelemben próbáltam vizsgálni. Azt gondolom, hogy itt egy rendkívül teljes képet ad az önkormányzati rendszer gazdálkodásáról éppen ez a javaslat. Nem tudom, hogy elnök úrnak milyen szempontból van hiányérzete 2010. tekintetében, mert mind a központi költségvetéssel való kapcsolat, mind pedig az egyéb önkormányzati gazdálkodási elemek tekintetében szerintem az anyag lényegre törő, és rendkívüli módon részletes. Számomra rendkívül sok információt tartalmazott, de vélelmezem, hogy valamennyi polgármester kollégám vagy a téma iránt érdeklődő kollégám számára ez segítséget nyújt.

Sajnálatosan 2010-ben, 2009-hez képest, folytatódott az önkormányzatok eladósodása. Ez abszolút látszik az anyagban. Nő a hitelállomány, a kötvényállomány, és sajnos

csökkennek a betétállományok. Nagyon markánsan lehetett látni, akár 2008-tól kezdve egészen 2010-ig, hogy milyen jelentős mértékű forráskivonás történt az önkormányzati rendszerből, az önkormányzati szektorból. Ez éves szinten körülbelül a 100 milliárdos nagyságrendet közelítette vagy érte el. Arra szeretnék még utalni, hogy azért az önkormányzati szektor gazdálkodása tekintetében jelentős mértékben csökkentek az illetékbevételek, részben az illetékmérték változása kapcsán, részben pedig a gazdasági folyamatok miatt nem úgy alakultak az iparüzési adóbevételek, mint ahogy azt számolták. Sajnálatos, hogy a 3,8 százalékos hiány részben az önkormányzatok gazdálkodása okán 0,2 százalékkal nem olyan módon teljesült, mint ahogy kellett volna.

De azért egy dolog az anyag tekintetében rendkívül fontosnak érzem, szeretnék erre utalni, hogy a rendkívül nehéz gazdasági körülmények ellenére és a makrogazdaság egészét tekintve, a költségvetési gazdálkodás egészét tekintve nem jellemző, de még egy 2 százalékos rendkívül jelentős létszámcsökkentés volt 2009-hez képest. Csak azt szeretem volna megerősíteni, hogy szerintem az önkormányzati rész rendkívül informatív és lényeglátó volt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Babák képviselő úr következik.

BABÁK MIHÁLY (Fidesz): Mélyen tisztelt Elnök Urak! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! A bizottság elnöke több kérdésben a zárszámadási törvény politikai aspektusait vetette föl, hiszen ellenzéki, és nyilvánvalóan az ülés helye határozza meg a vélekedését is. Úgy gondolom, hogy némi tolerancia és megértés is kell párosuljon azzal, ha az ember korrekt szakember. Hiszen az elmúlt évben nem teljes és nem teljes értékű évet kormányzott a Fidesz-kormány. Kapott anyagból dolgozott. Szeretném elmondani azt, hogy a kormányzás átvételét követően tisztázódott, hogy a 2010. évi költségvetés tarthatatlan azért, mert a számaiban, céljaiban is hamis adatokra alapozódott. Ezt elnök úr valószínűleg elfelejti, amikor sommás véleményt alkot egy-két dologról. Holott a körülmények mindenképpen fontosak, tehát hamis célokat és számokat tartalmazott a 2010. évi költségvetés.

Nézzék! Úgy gondolom, nagyon fontos, hogy az elmúlt évben a gazdasági és pénzügyi folyamatok a költségvetésre is negatív hatással voltak, hiszen ezek jellemzően kiszámíthatatlanok voltak. Ez azért a költségvetés végrehajtásának lehetőségeit is, eszközeit is befolyásolták kellőképpen. Szeretném megemlíteni azt is, hogy nagyon lényeges kérdés, és emiatt biztos, hogy ön is bosszankodik, elnök úr, hogy a hosszú távú kötelezettségek nem fellelhetők. Ezek általában csontvázként buknak ki a szekrényből, amik költségvetési tételek terhelnek. Ezekben korábban megállapodott valakivel valaki, hogy fizetni. Ezek a hosszú távú kötelezettségek a Számvevőszék jelentése kapcsán sem nyomon követhetők. Mégis csak bosszantó dolog, hogy a vagy a gazdálkodás része, és Magyarországon hosszú évek óta, kérem, hosszú évek óta nincs megfelelő adat a vagyorról. *(Dr. Nyikos László közbeszól.)*

Mindjárt mondom, elnök úr, bár korábban is olyat mondott, amit én nem mondtam. Kérem, most is figyeljen, hogy pontosan mit beszélek. Akkor hozzá kell tenni azt is, hogy az új kormánynak strukturális változást kellett végrehajtani, tovább bonyolítva a költségvetés helyzetét. Fejezetek kerültek más miniszterek hatáskörébe. El szeretném mondani, elnök úr, és most válaszolok arra, hogy mennyiben volt kiszámíthatatlan és alaptalan a 2010. évi költségvetés, amelynek végrehajtásáról egy zárszámadási törvényt készített a kormány. Ugyanis tudja ön, csak emlékeztetem rá, hogy két akciót kellett a költségvetés tarthatósága érdekében beterjesztenie a kormánynak a parlament elé. Jelentős zárolásokat. Önök persze ezt nagyon nagy hanggal fogadták. De tartani kellett a hiánycélt, elnök úr. Úgyhogy vagy hiánycél, vagy zárolás. Ilyenkor a hiánycél tartása volt a fontosabb. Akkor is különféle megjegyzéseket tettek az ellenzékiek, ez joguk is, dolguk is, tegyenek ilyet, amikor

rendkívüli adókkal próbálta a kormány tűzoltó módszerrel a költségvetés helyzetét stabilizálni.

Ezeket azért mondtam el, mert a 2010. évi gazdálkodásnak nem volt stabil alapja. Ebben ténylegesen van politikai és szakmai felelőssége is az elmúlt évi költségvetést előkészítő kormánynak. Megértem, hogy a szocialisták most kivonultak, hiszen megint tükröt kellett volna tartani az arcuk elé, azzal, hogy rosszul terveztek, és megint hazudtak, mint ahogy tették korábban is. Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, bocsássák meg nekem, de van személyeskedő megjegyzésem is. Elnök úr itt utalt arra, hogy az Állami Számvevőszék elnöke is jelzi, hogy a kormány terjesszen be a parlament elé olyan törvényjavaslatot, amely a zárszámadás tartalmi és formai követelményeit rögzíti. Teljesen igaz. Mélyen tisztelt elnök úr, ön korábbi beosztásában, az Állami Számvevőszék alelnökeként is évekig ellenőrizte a költségvetési törvények végrehajtását, sőt, expozékat is terjesztett elő a tisztelt Házban. Nem tartom etikusnak, ha ön sikertelen volt annak idején ebben a kérdésben, most ezeket számon kérje akár a kormányon, akár a Számvevőszék elnökén, amit ön hosszú évekig fizetett alkalmazottként nem tudott a korábbi kormányoknál elérni.

Ez már csak azért is igaztalan, mert ön azt mondja, hogy másfél éve kormányoz ez a kormány. Most igen, a mai napon. De a 2010. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatban féléves kormányzásról lehet igazából csak számot adni, azt lehet számon kérni a kormányon. Úgyhogy legyen ebben egy kicsit igazságosabb! Úgy gondolom, hogy amíg ott dolgozott, és 8-12 évig kormányzott egy kormány, ön akkor ezt nem ilyen vehemenciával képviselte. Kérem, a többiek felejtsek el, de úgy gondolom, ezzel önnek szembe kell néznie, hogy azt, itt, most kéri számon ezen a kormányon, amit önnek nem sikerült hivatali beosztásában korábban elérnie.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Szeretném elmondani, hogy a kormánynak vannak, és az elmúlt évben is voltak napi, operatív alkalmazkodási feladatai. A 2010. évi költségvetés kapcsán akciótervre volt szükség, zárolásokra és rendkívüli adók kivetésére volt szükség. Tehát operatív programmal kellett stabilizálni az államháztartás folyamatait. Úgy gondolom, hogy előremutató stratégiát is kellett az elmúlt bő félévben elkészíteni, és ha ön, elnök úr, igazságtalan is, azért tudnia kell a közvéleménynek és a bizottság tagjainak is, hogy az elmúlt évben a gazdasági-pénzügyi kérdéseket stabilizáló folyamatokban előremutató stratégiai kérdéseket dolgozott ki a tisztelt Ház, és maga a bizottság is ilyen kérdésekkel foglalkozott. Utalnék itt a Dancsó képviselőtársam által vezetett albizottságra.

És, elnök úr, tudja, ilyenkor mindig az előregondolkodás és a napi operativitás a legfontosabb. Úgy gondolom, hogy visszafelé a rend megteremtése mindig a harmadik lehet csak, mert a ma meg a holnap fontosabb, mint a múlt. De azért itt 20 éves múltat kell rendbe tenni ennek a kormánynak. Kérem öntől is, mindenki mástól is, sőt, a sajtótól is, hogy némi toleranciával kezelje ezt a kérdést. Ne ezen a kormányon kérjék számon a 2010. évi, nem teljes évről szóló zárszámadás kapcsán azt, amit nem lehet, nem etikus vagy nem célszerű, hiszen ezeket a hibákat nem most követték el, ezeknek múltjuk van. Persze erre sokáig nem lehet hivatkozni, ebben teljesen egyetértek önnel, elnök úr. Rendet kell tenni a múltat illetően is, de miután hosszú évek teltek el, és iszonyú rendetlenség van. Kérem, ha ön is számba venné, hogy milyen rendetlenség van ebben az országban jogágakban, szolgáltatásokban, fejezetekben, alfejezetekben, akkor azt hiszem, hogy több napra lenne szükség ennek fölsorolására.

Én nem vagyok megértő az agrártárca dolgait illetően, bár ön azt mondta, hogy a politikai stabilitás csökkent, tisztogatások kapcsán valami ilyen kifejezést használt. Valószínű, hogy még többet kell tenni, hogy rend legyen az agrártárca környékén is. Ugyanis a 8 éves szocialista kormányzás itt is kaotikus állapotokat hagyott, nemcsak a szervezetet illetően, hanem a pénzügyi gazdálkodás tekintetében is. Köszönöm, hogy elmondhattam a véleményemet, és kérem, ne értse félre, nem kívántam személyeskedni teljesen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr, nem is annak tekintem. Van-e még észrevétel? *(Nincs jelentkező.)* Úgy látom, nincs. Akkor megadnám a szót előadóinknak a reagálásra. Egy konkrét megjegyzést hadd tegyek, szigorúan szakmai szempontból. Egyik Bóka képviselőtársamnak szól. Tudniillik nem értette azt, hogy miért hiányolom a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos információkat a zárszámadásból, illetve a számvevőszéki jelentésből. Nos, azért hiányolom, mert a hatályos államháztartási törvény szerint az államháztartás külső ellenőrzésével kapcsolatos teendőket az Állami Számvevőszék látja el, az önkormányzati törvény pedig kifejezetten előírja a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzését. Amit ön mond, az helyes, azt én ugyanúgy látom, hogy a központi költségvetésnek a helyi önkormányzati alrendszerrel való pénzügyi kapcsolatairól korrekt beszámoló van, és az auditálás is elfogadható szakmai szempontból. Viszont magának az államháztartásnak az alsó szintje, tehát a 3200 helyi önkormányzat, inkluzíve Balatonfüred önkormányzata, ahol ön polgármester, ilyen konkrét információt, adatot nem találtam ezekben a kötetekben, miközben a korábbi években volt ilyen. De azt javaslom, erről most ne nyissunk külön vitát, én így értettem a hiányérzetemet, ahogy most próbáltam megfogalmazni.

A másik konkrét megjegyzésem pedig Babák képviselő úrnak szól. Az agrártárca ügyében nem mondtam olyat, hogy tisztogatás miatt, ez félrehallás volt. *(Babák Mihály: Bocsánatot kérek, Vágó úr mondta.)* Viszont azt mondtam, hogy ha egy fejezet központi igazgatásának, jelesül az agrártárca központi igazgatásának beszámolóját elutasító záradékkal látja el a Számvevőszék, az azt jelenti, hogy komoly problémák vannak. Mert ha nem lennének, akkor nem lenne elutasító záradék. Ezt mondtam. És ez többek között fölveti a kérdést, amit Domokos elnök úrtól kérdeztem, nyilván válaszolni fog rá, hogy ez vajon nem akkora hiba-e, hogy önmagában az egész zárszámadás megbízhatóságát megkérdőjelezi. Köszönöm szépen.

Akkor most átadom a szót először Domokos László elnök úrnak.

Domokos László válasza

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Abban állapodtunk meg, hogy én próbálok először reagálni, utána az államtitkár úr. Köszönöm, hogy a jelzésünket akceptálta. Nos, a gazdasági feladatok tekintetében még világosabban, egyértelműbben kell fogalmazni, hogy itt kettős folyamat zajlott le. Egyrészt a kézben tartás érdekében többször intézkedéseket kellett év közben tenni. Ez a költségvetés szempontjából eredményre vezetett, hiszen a költségvetési hiány kézben tartása megtörtént. Hogy milyen áron, az egy másik kérdés. Nyilván év közben egy tervezési hiba és a végrehajtás közötti anomáliából adódóan nem tudott az éves terve szerint működni nagyon sok intézmény, az egész reálgazdaság, pénzügyi gazdaság. Ennek olyan hatása van, ami nem kellő egy gazdaságban, hiszen a kiszámíthatóság és a kézben tartás konfliktusát kellett kezelnie. Ennyiben sajátos volt ez a gazdasági év.

De most a költségvetést tárgyaljuk. A költségvetés szempontjából, azt gondolom, és a számvevői munka alapján is tudom állítani, hogy messze egy kedvezőbb évet mutat a zárszámadás, mint a megelőző választási évekről szóló zárszámadások. Ezt szerettem volna pontosítani.

Akkor megpróbálnék a felszólalások sorrendjében haladni, bár nem mindenki maradt itt, aki hozzászólt. A prezentációs problémát többen is előhozták, Vágó Gábor is és Nyikos elnök úr is. Azt gondolom, az első javaslatunk egy folyamatos, ha már öt évvel ezelőtt meglépték volna, akkor is késő intézkedés. Ez egy állandó feszültsége a rendszernek, erről helyesen szóltak a felszólalók. Ezért is írjuk mi is ezt megoldandó feladatként. De az nem ellentmondás, amiről talán elnök úr szólt, hanem tény, hogy jobb, mint a tavalyi, és a mai

szabályok között is van még mit helyre tenni. Ez nem úgy van, hogy ha egyszer majd az Országgyűlés hoz egy elszámolásról szóló törvényt, akkor eljön a Kánaán, mert az elszámolás minőségét minden évben javítani kell. Ezért az anyagban, bár elég nagy, ebben igazuk van a képviselőknek, benne van az is, hogy intézkedni kellene egy átfogó, átláthatóbb elszámolási, nyilvántartási rendszer érdekében, részletesebb, törvényileg is megtámasztott szabályok meghozatala érdekében. Másrészt a most hatályos szabályok alapján a tavalyihoz képest jobb minőségű a mostani zárszámadás. Több dologban elmozdulást látunk. A kormány lépett hat év után a lakástámogatások tekintetében, a vagyonnal kapcsolatban tett lépéseket. Hogy ez nem elégséges, vagy mennyiben elégséges, azt leírtuk, annak részleteibe nem mennék bele.

Úgy gondolom, hogy egyszerre kell egy általános követelményrendszert is szóvá tenni a Számvevőszéknek, ami segítené a képviselők munkáját is, egyébként ezzel szorosan összefügg például az anyag hossza is, másrészt pedig egyik évről a másikra is meg kell mutatni, hogy milyen változások történtek. Az több évtizedes gyakorlat, hogy ilyen hosszúak a számvevőszéki jelentések. Tapasztalatunk szerint ez az a jelentés, amit szinte minden bizottság tárgyal. Lehet, hogy a jelen bizottság nem, de szinte minden bizottság a függelékéből dolgozik. Ha ezt szétosztjuk tizenegynéhány bizottságra, akkor már nem is olyan nagy az anyag, adattartalmában pedig kimondottan pótolni próbálja azokat az előírások lazaságából vagy hiányosságából fakadó kérdéseket, próbál pontos törvényi háttér nélkül is adatprezentációt biztosítani, hogy értékelhető legyen ezen korlátozások között is a munka. Egyébként nyilván könnyebb lenne, ha világos előírás lenne, és vélhetően rövidebb is lenne a jelentés, attól függően persze, hogy milyen törvényi előírások lennének. De miután ez egy mozgó helyzet, ezért addig nem javasolnék drasztikus csökkentést, mert az a ló másik oldala lenne. Akkor azt kérdeznék, hogy mit végzett a Számvevőszék, milyen háttérrel adott a vitához, mennyiben igazolja a törvényjavaslat alátámasztottságát. Tehát úgy gondolom, a hosszú évek alatt kialakult hagyomány alapján nagyobb tartalmú, részletesebb anyagra van szükség. Ezt egyébként visszaigazolta a Dancsó József által vezetett albizottság, illetve a többi albizottság, ahol az elmúlt 8 év történéseit próbálták áttekinteni, hiszen a számvevőszéki anyagokra tudtak támaszkodni. Úgy ítéljük meg, ugyan lehet, hogy nem könnyű olvasmány, viszont tartalmaz, az érdemi vitához hozzá tud járulni. Ehhez pedig ilyen mennyiségű anyag kell.

Természetesen meg fogjuk fontolni elnök úr és a képviselők felvetéseit, de ezen érvek alapján a mai előterjesztést így tudom indokolni, a háttérrel megmutatni. Vágó Gábor említette az általános tartalékot, amellyel kapcsolatban valóban történt jó néhány esetben szabálytalan átcsoportosítás. Nem lehet azt mondani, hogy nem előre látható feladatok voltak azok, amelyekből általános tartalékot képeztek. Egyszerűen a tervezésből kimaradtak kérdések, például nemzetközi tagdíjakat. Erre csak 5 milliárd forint volt, holott nyilvánvaló, hogy Magyarország tagja az EU-nak, a NATO-nak, az ENSZ-nek, satöbbi, és ott tagdíjat kell fizetni. Ez egyszerűen nem volt betervezve, és ezt az általános tartalékból fedezték. Erre egyébként a 2. pontban vissza-visszatérő módon javaslatot teszünk, nem marad szó nélkül. A javaslatok minden részletéről egy összesítő véleményt mondtam, de rendelkezésükre áll, 34 pontról van szó, 5 oldal az egész. Ha ezt áttekintjük, akkor azt, hogy mi a javítandó kérdések iránya, markánsan kirajzolódik megítélésem szerint.

A NEFMI-vel kapcsolatban, hogy korlátozott minősítést kapott, felhívom arra a figyelmet, hogy az nem lényeges hiba. Ha lényeges hibát talál a Számvevőszék, akkor elutasító záradékkal látja el. Ebben a tekintetben ezt a határt nem érte el a NEFMI. Viszont a 29. és 30. pontban szereplő javaslatunk a miniszternek szól, hogy milyen intézkedésre van szükség. Ez indokolja a korlátozást, viszont az ÁSZ meg is teszi rá a javaslatát. A Nemzetgazdasági Minisztérium elszámolásaival kapcsolatban, amely a lakástámogatást, a központi bevételek elszámolását és nyilvántartását, illetve az adóhivatal hátralékállományát érinti, feladatokat fogalmazunk meg, egyértelműen beazonosítható feladatokat. Viszont ez

önmagában a zárszámadás elfogadását nem kell hogy akadályozza, de ezzel együtt értelmezendő.

A Vidékfejlesztési Minisztérium elutasító minősítését is többen fölvetették. Szeretném világossá tenni, hogy egy mintavételes ellenőrzés keretében két jelentős tétel miatt kapott elutasítást. Egyrészt egy 500 milliós szerződés van, ami még a múltba nyúlik vissza, valamint egy 10 milliárdos, amortizációs elszámolással kapcsolatos dokumentumot nem tudtak prezentálni. Lehet, hogy ez jó, lehet, hogy rossz, ezt nem tudtuk megítélni, de ez olyan léptékű, amely már indokolja az elutasítást. Ez a két ügy, ami az elutasítás mögött van. Ez összességében a megbízhatóságot és a valós képalkotást nem akadályozza, tehát nyugodtan tárgyalhatja a bizottság a zárszámadást.

Szijjártó Péter felvetése valóban sok oldalról megközelíthető. Mi a jogi megítélése? Egyrészt induljunk ki abból, hogy a tervezés folyamatában finoman szólva ugyanaz a helyzet, mint az elszámolással. Jó néhány jogi szabályozás hiányos, nagyon kevés kötöttséget tartalmaz. Tételes, jogilag kifogásolható, de nem olyan mértékben, hogy igazán kézzelfogható felelősségre vonást állapíthatnánk meg. Hiányzik egy tervezési strikttség, hiányoznak a szigorú részletszabályok. Ezt ez évben is meg fogja tapasztalni az Országgyűlés. Másrészt a Számvevőszék jogállásából kiindulva nem vagyunk hatóság, sem bíróság, nem dolgunk ítélni ebben a kérdésben. A tervezésből adódó problémákat viszont bemutatjuk. 2009 őszén a Számvevőszék jelezte is, hogy magas kockázattal bíró tervezés volt, és erre vissza is térünk az anyagban. Megállapítjuk, hogy az be is következett. Tehát amit a Számvevőszék magas kockázatúnak jelzett, az sajnos realizálódott is, annak ellenére, hogy több intézkedése volt a kormánynak év közben az adók tekintetében.

Azért talán megnyugtatóképpen tudom jelezni alelnök úr számára, hogy az ügyészség természetesen ugyanúgy megkapta ezt a jelentést is, mint minden más jelentést. Tehát ha ez olyan értelemben igazságszolgáltatási eljárást kíván, azt egyébként sem az ÁSZ tudja lefolytatni. Tudom, hogy el is olvassák ezeket a jelentéseket, még ha sok, akkor is, és értékelik saját szempontjukból, hogy van-e jogi relevanciája, ami esetleg nyomozást, illetve eljárást von maga után. Az alkotmányügyi bizottságban egy albizottság is feszegette ezt a kérdést, és ismerve a döntést, valóban az Országgyűlés legfontosabb jogi természetű bizottságának célszerű állást foglalnia ebben a kérdésben. A Számvevőszék végül is megteremtette tartalmilag az alapot ehhez, hogy ezt hogyan kell minősíteni, arra megvan Magyarországon a megfelelő igazságszolgáltatás. A Számvevőszék nem része, hanem segítője az igazságszolgáltatásnak, és a vonatkozó részeket bemutatja ez a zárszámadási jelentés.

A további képviselői felszólalásokat szeretném megköszönni. Talán még az önkormányzatokat érintő kérdéskörre térnek ki. Tavalay először új helyzet állt elő, ami a kincstári elszámolásokhoz kapcsolódóan illeszkedik az önkormányzati támogatások kérdésköréhez. Ott jelenleg a zárszámadás határidejéig való adatszolgáltatás nincs összhangban a kincstári elszámolással, így nem tudtuk az első évben ezt teljesíteni. Megpróbáltunk ennek utánajárni, ez további teendőket jelent, hogy a kincstáron keresztüli önkormányzati támogatási rendszer ellenőrzéséhez, adatok értékeléséhez hozzá tudjunk járulni. Ez valóban egy mozgó állapotban lévő kérdéskör.

Összegezve tehát tárgyalhatónak minősíti a Számvevőszék a zárszámadást, és a javaslatok alapján történő cselekvés, azt gondolom, lényegesen jobba teheti a következő zárszámadások színvonalát, illetve a meglévő év pontosításához is ad támpontot. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr. Következik Szatmáry államtitkár úr. Tessék parancsolni!

Az előterjesztő képviselőjének válasza

SZATMÁRY KRISTÓF (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Csak nagyon röviden két dolgot emelnék ki a vitából összegzésként. Az egyik a formai kérdéseket érinti, amelyek felmerültek az elmúlt időszakban. Leszögezném, hogy a most benyújtott zárszámadás a törvényi feltételeknek megfelel. Természetesen azt az igényt, hogy a zárszámadás mindig egy átláthatóbb, transzparensőbb, jobban értelmezhető anyag legyen, meg kívánjuk fontolni, és bízunk benne, hogy azok az elvárások, amelyek elhangzottak az anyag szerkezetére vonatkozólag, évről évre javuljanak.

Aminek viszont nagyon örülök, és amit talán fontosnak tartok külön kihangsúlyozni, hogy azokban a tartalmi észrevételekben, amelyek a tavalyi évi költségvetés problémáit, a tervezéskor meglévő hiányosságait, szándékosságot nem merek mondani, az nem az én dolgom, de mindenképpen felelőtlen tervezést érintették, amit a 2010. évi költségvetésnél elkövettek, az ezekre vonatkozó kormányzati korrekció számait itt, a bizottságban senki nem vitatta. Azt gondolom, hogy ez nagyon fontos eleme a mai vitának. Ha van formai kérdésekben, az átláthatóság kérdésében van javítandó, és azt hiszem, minden ilyen jellegű anyagnál felmerül ilyen, az nagyon lényeges, hogy a 2010. évi költségvetés és az abban rejlő problémák miatt az előző kormány felelősségének megállapítása itt, a bizottságban egyhangúlag napvilágra került. Ennek tükrében azt kérem a bizottságtól, hogy támogassák a javaslatot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm mindkét előterjesztő szereplését. Két dolgunk van még ezzel a napirendi ponttal. Az egyik, hogy arról döntsünk, általános vitára alkalmasnak ítéli-e a bizottság a törvényjavaslatot és a hozzá kapcsolódó számvevőszéki jelentést, a másik feladatunk pedig az, hogy két előadót állítsunk. Az egyik a többségi vélemény aggregált megfogalmazását jelenti, és ennek megfelelően alakul a kisebbségi vélemény is. Köszönöm szépen, államtitkár úr, öntől elköszönünk. Viszont Domokos elnök urat kérem, hogy maradjon, ha tud, mert a másik két napirendi pont is érdekelni fogja talán.

Döntés a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról

Akkor megkérdem tisztelt képviselőtársaimat, ki az, aki egyetért azzal, hogy a törvényjavaslat és a hozzá kapcsolódó számvevőszéki jelentés általános vitára kerüljön. Aki igen, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Tizenkilenc igen. Ki az, aki nem ért egyet? Kettő. Tartózkodás, úgy látom, nincs.

Megállapítom, hogy a számvevőszéki és költségvetési bizottság az előterjesztést általános vitára alkalmasnak ítélte. Úgy tudom, a kormányoldal részéről Szijjártó alelnök úr mondja el az aggregált kisebbségi *(Sic!)* véleményt elmondja. *(Babák Mihály: Többségi. – Szijjártó Péter: Azt is elmondhatnám, de inkább a többségit vállalom.)* Rosszul fogalmaztam, elnézést. *(Szijjártó Péter: Inkább a többségit mondanám el.)* Igen, bocsánat, a többségi véleményt. És ha nem tekintik szerénytelenségnek, a kisebbségi vélemény elmondására magam vállalkoznék. Ha ezzel a bizottság egyetért, kérem, kézfelemeléssel szíveskedjék jelezni! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság elfogadja a két személy leendő szereplését. Köszönöm szépen. Ezzel az 1. napirendi pontunk tárgyalásával végeztünk.

A 2002-2010. közötti államadósság-növekedés okait vizsgáló albizottság jelentésének megtárgyalása

Folytatjuk a munkát a második napirendi pont tárgyalásával. Ennek az előzményét mindenki ismeri. Februárban létrejött egy albizottság a főbizottságon belül azzal a céllal, hogy feltárja azokat az anomáliákat, felelősségi kérdéseket, amelyek az ország nagymértékű eladósodásával kapcsolatosak. Született egy albizottsági jelentés, amit mindannyian megismerhettünk, hiszen kint van a parlament honlapján, továbbá született egy levél is, ami

nekem szól, Dancsó képviselő úr, illetve az albizottság elnöke írta, amiben azt kéri tőlem, a bizottság elnökétől, hogy ezt tűzzük napirendre, a bizottság tárgyalja meg az albizottsági jelentést, és tegyen javaslatot a jogi felelősségre vonás lehetőségére vonatkozólag.

Nekem személy szerint mint a bizottság elnökének van egy javaslatom, de ezt nem mondanám el előre, ha megengedik, hanem inkább megvárnám, amíg elsősorban az albizottság, másrészt pedig többi képviselőtársunk elmondja véleményét arról, mi tévők legyünk ezzel az albizottsági jelentéssel. Szijjártó képviselő úr, alelnök úr!

Az előterjesztő javaslata

SZIJJÁRTÓ PÉTER (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Az albizottság tagjaival, illetve elnökével egyeztetett közös javaslatomat szeretném megfogalmazni a bizottság előtt. Az albizottság elvégezte azt a munkát, amivel a költségvetési bizottság megbízta, a jelentésünket elkészítettük, amelyben az áll, hogy 2002. és 2010. között a szocialista kormányok bünt követtek el Magyarországgal szemben, hiszen brutális mértékben emelték Magyarország államadosságát, ezzel kiszolgáltatottá, pénzügyileg kitétté tették Magyarországot, és Magyarország számára a legkomolyabb bajt okozták az ország eladósításával.

Ezért egyértelműen felelősséget kell megállapítani. A felelősség három kormányfőt terhel, illetve a kormányaikat: Medgyessy Pétert, Gyurcsány Ferencet és Bajnai Gordont. Az albizottság működése során azonban felmerült az a szempont, hogy a politikai felelősségen túl a bűnügyi, mondjuk inkább így, jogi felelősség megállapítására van-e lehetőség, hiszen itt arról van szó, hogy adatokat hamisítottak meg, a költségvetésekbe hamis adatok kerültek. Úgy hozott döntéseket az Országgyűlés az ország jövőjéről és gazdasági kérdésekben, hogy a végrehajtó hatalmat gyakorló eltitkolták a népképviselők elől az ország valós gazdasági állapotát és a gazdasági döntések lehetséges következményeit.

Ezért azt gondoljuk, hogy a politikai felelősségen túl a jogi felelősséget is felvetjük. Az albizottság az alkotmányügyi bizottsághoz fordult, kérve azt, hogy az alkotmányügyi bizottság vizsgálja meg ezt a kérdést. Az alkotmányügyi bizottság elnökével a héten folytattam konzultációt, aki arról tájékoztatót, hogy az alkotmányügyi bizottság ezt a megkeresésünket egy, erre a célra létrehozott albizottságnak adja ki, amelynek az lesz a feladata, hogy megvizsgálja, azok az adathamisítások, illetve azok a valós helyzet eltitkolását eredményező cselekmények, amelyeket szocialista kormányok egyes tagjai megvalósítottak, a jelenlegi jogrendszer alapján jogi felelősség megállapítására alapot és alkalmat adnak-e.

Erre tehát ők kirendelnek egy albizottságot, amely a lehető legrövidebb időn belül, nyilván a munka alapos feltárását igényel, elvégzi ezt a feladatot, és választ ad a kérdésünkre. Ezért tisztelettel azt javaslom az elnök úrnak az albizottság kormánypárti tagjainak nevében, hogy addig, amíg az alkotmányügyi bizottság erre a célra kirendelt albizottsága ezt a munkát elvégzi, addig ennek az ügynek a tárgyalását függesztjük fel. És amikor megkapjuk az alkotmányügyi bizottságtól azt a jelentést, hogy a jogi felelősségre vonás milyen módon lehetséges, akkor térjünk vissza ennek megtárgyalására, és akkor terjesszük, az alkotmányügyi bizottsággal együtt a parlament elé ezt a jelentésünket.

ELNÖK: Köszönöm, világos javaslat. Kinek van a javaslattal vagy a jelentéssel kapcsolatban észrevétele, véleménye? *(Nincs jelentkező.)* Ilyet nem látok.

Döntés a tárgyalás elhalasztásáról

Akkor azt javaslom, hogy ezt az indítványt akceptálja a főbizottság, és térjünk erre vissza megfelelő időben. Amennyiben ez így elfogadható, akkor kérem, jelezzék. *(Jelzésre.)*

Úgy látom, egyhangú ennek a fogadtatása. Akkor ezt a napirendi pontot is lezárhatom. Köszönöm szépen.

Az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának tárgyalása

Következik az ominózus 3. napirendi pont, amihez időközben megérkezett az előterjesztés T/4049. számon. Azt hiszem, most illenék egy kis szünetet tartani, amíg ezzel megismerkedünk. Tessék, Dancsó képviselő úr!

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm szépen. Elnök úr, úgy gondolom, kellő idő állt rendelkezésükre a képviselőknek az előző napirendi pontok alatt, hogy végigolvassák. Jómagam is ezt tettem, még államtitkár úrral is konzultáltam. Tehát úgy gondolom, nyugodtan mehetünk tovább, ha képviselőtársaim is egyetértenek ezzel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Meghajlok az érvek súlya előtt. Elvileg a két napirendi pont másról szólt, hogy hogyan tudott valaki egy harmadikkal foglalkozni, az egy másik kérdés. De itt tapasztalt képviselők ülnek, többféle dologra is tudnak koncentrálni. Akkor azt jelenti ez a javaslat, hogy ítéljük meg, ez a kormány-előterjesztés alkalmas-e általános vitára.

De mielőtt ezt megítéljük, meg kell kérdeznem a kormány képviselőjét, kíván-e ehhez valamilyen kommentárt fűzni.

Az előterjesztő képviselőjének szóbeli kiegészítése

DR. BALOG ÁDÁM (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Ez a törvényjavaslat a miniszter úr által múlt héten bejelentetteknek megfelelően készült el. Azaz a jövedéki adót, illetve a játékadót emeli a meghatározott mértékekben. A jövedéki adónál ez jelenti a gázolaj, a szeszesitalok, illetve a dohány emelését, a játékadó tekintetében ez kimondottan a félkarú rablók adójának emeléséről szól. A javaslat folyamán körülbelül 10 milliárd forintos extrabevétellel számolunk 2011-ben. Úgy gondoljuk, ez hozzájárul ahhoz, hogy az ország költségvetése stabil maradjon, külön tekintettel arra, hogy ez 2012-re már 50-60 milliárd forintot fog jelenteni, ami viszont már lényegesebb összeg, és tovább segíti a költségvetés stabilizálását. Ezek az adótárgyak, úgy véljük, mindenképpen emelhetőek, és olyan fogyasztásokat terhelnek, amelyek nem tartoznak a mindennapi élethez alapvetően szükséges fogyasztási cikkek kategóriájába, bizonyos tekintetben nagy részük tulajdonképpen luxuscikknek tekinthető. Ezért ezek adóemelése ilyen gazdasági helyzetben kívánatos. A részleteket tekintve, amennyiben van kérdés, szívesen válaszolok.

Észrevételek, vélemények

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr, a kiegészítését. Kinek van az előterjesztéssel kapcsolatban véleménye? Lenhardt képviselő úr!

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Szeretném vitatni államtitkár úr legutóbbi kijelentését. Aki egyéb közlekedési lehetőség híján munkahelyére gépkocsival megy, ott eléggé a mindennapi élethez szükséges kiadásokhoz kapcsolódik az a gázolajszámla, amit majd a kútnál kénytelen megfizetni, és ami most sem igazán olcsó. Ezt luxuscikknek nevezni erős túlzás, hogy máshogy ne mondjam.

Korábban beszélgettünk az egyéb jövedéki termékek adóemelési lehetőségeiről. Itt az a probléma, hogy főleg szenvedélybeteg emberekről van szó, akik a cigarettát vagy az alkoholt akkor is megvásárolják, ha a családjuk nem eszik, vagy az egyéb, normális

életvitelhez szükséges kiadásokra nem marad pénz. Úgyhogy ilyen szempontból a társadalmi felelősség sajnos fokozott, és olyan személyi, családi tragédiákhoz tud vezetni, amiből utána nagyon nehéz az adott szűk közösséget kivezetni. A költségvetési hiány ténykérdés. Kétségtelen, hogy a kormánynak kell is erre valamilyen reális és valóságos megoldást találnia. Arra hívnám föl a figyelmüket, hogy a mai napig rengeteg olyan intézmény van, amit jórészt örökölték az előző, jórészt balliberális kormányzati időszakból. Volt, amit már az önök kormánya hozott létre. Rengeteg ezek közül pazarlóan működik, vagy egyáltalán nem működik, viszont fizetik az apparátust, ami összességében súlyos tízmilliárdokba kerül a vezetői pluszjuttatásokkal, és semmiféle érdemi munkát nem végeznek.

Ha egyszer egy valóságos és nyilván hosszú vizsgálat eredményeként föl akarnák és föl tudnák tární, hogy milyen feladatokat is látnak el az állam szolgálatában a különböző intézmények, ezek mennyire szükségesek a társadalom és a kormányzat működése szempontjából, akkor hatalmas meglepetések érnék önöket is, és olyan spórolásra lenne lehetőség, ami ennél a nagyságrendnél, amit most hirtelen meg kell takarítani, a jövőben sokkal nagyobb is lehet. Most nem az MNB-re gondoltam, de ott is hiába lett csökkentve a vezetők fizetése, a napi, úgymond üzemszerű működésével is jelentős kárt okoz az országnak. Ha minden igaz, a mai napon kapok lehetőséget, hogy az MNB elnökét megkérdezzem a plenáris ülésen. Ott szintén az egész, jövő évre tervezett 700 milliárdos hiány összegét meg lehetne takarítani, csak az MNB működésének racionálisabbá tételével.

Összességében annyit mondok, hogy nyilván egyszerűbb ezeknek a jövedéki termékeknek az adóját emelni, de az állam hosszú távú működése szempontjából lenne jobb megtakarítás, ami hatékonyabban tudná szolgálni az állami szervezetek felelős és nem pazarló gazdálkodását is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. További észrevételek? Dancsó képviselő úr!

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Államtitkár úr elmondta azokat a tételket, illetve azokat az eszközöket, amelyekkel igyekszik beavatkozni a kormányzat a gazdasági folyamatokba. Nyilván azt lehet vitatni, hogy most mely területek és mely eszközök azok, amelyek e tekintetben szóba jöhetnek, vizsgálat tárgyát képezhetik. Már kezdtem érdeklődéssel figyelni Lenhardt képviselő úr hozzászólását, hogy a Nemzeti Bankot is azon intézmények közé sorolná, amelyeket megszüntetne, de utána megértettem, hogy csak a regulációról van szó.

Egy szó, mint száz, ennek a javaslatnak a jelentősége elsősorban abban áll, hogy amikor bekövetkezik egy gazdasági esemény, mégpedig az, hogy sajnálatosan nem olyan ütemben nő a magyar gazdaság, mint ahogy eredendően tervezték, akkor módosítani kell a makropályát, a makroszámokat. És itt elsősorban a gazdasági növekedés visszaeséséről lehet beszélni, ami 3 százalékról 2-re mérséklődött a legújabb prognózisok alapján, nyilvánvalóan ehhez hozzá kell igazítani a költségvetés mozgásterét is. Amikor a kormány gyakorlatilag a Statisztikai Hivatal adatai alapján és a pénzügyekkel foglalkozó kollégák jelzései alapján ezzel szembesült, akkor haladéktalanul meghozta azokat az intézkedéseket, amelyek révén a keletkező költségvetési lyukat be lehet foltozni, intézkedéseivel gyakorlatilag lehet azt a hiánycélt tartani, amelyet vállalt a költségvetési év kezdetén.

Ez nyilván azt a célt is szolgálja, hogy azok a befektetői körök, amelyek azt várják el az országtól, hogy tartsa a hiánycélt, közben tartsa, egyensúlyban tartsa a költségvetés működését, joggal igénylik, hogy a kormány ne tétlenkedjen, hozza meg azokat az intézkedéseket, a parlament segítségével is, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a módosított növekedési kilátások kapcsán a költségvetés egyensúlya tartható legyen. Egyébként pedig a vállalt kiadásokat olyan szerkezetben tudjuk teljesíteni, ahogy azt elvárja az ország lakossága. Tehát úgy gondolom, hogy az ilyen jellegű adóemelések nem példa nélküli, nyilván sosem a

legkedvesebb dolgai közé tartozik a kormánypártnak. Viszont rendkívüli módon szükséges, hogy a nemzetközi befektetői hangulat Magyarország szempontjából továbbra is kiegyensúlyozott és bizakodó legyen annak érdekében, hogy az ország finanszírozhatósága, jövőbeli gazdasági kilátásai ne sérüljenek. Ezért is kérem képviselőtársaimat, hogy a javaslatot majd támogassák a parlamentben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. További hozzászólások, észrevételek? *(Nincs jelentkező.)* Úgy látom, nincs ilyen. Államtitkár úr kíván-e reagálni az észrevételekre? *(Jelzésre.)* Tessék parancsolni!

DR. BALOG ÁDÁM (Nemzetgazdasági Minisztérium): Ha volt egy konkrét kérdés, amit meg kellene válaszolnom technikailag, akkor igen, amennyiben nem volt ilyen, akkor szerintem minden elhangzott, aminek el kellett hangoznia.

Döntés a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról

ELNÖK: Köszönöm szépen. A következő a teendők, dönteni arról, hogy ezt útjára bocsátja-e a bizottság a maga részéről ezt a törvényjavaslatot, és ha igen, akkor arról, hogy ki lesz az előadója, és miután kisebbségi vélemény is elhangzott, ezt majd mérlegelnünk kell a szavazásnál. Úgy tudom, hogy ezt a törvényjavaslatot a Hárszabálytól eltéréssel kívánja majd tárgyalni a Ház, és amennyiben ehhez a négyötöd meglesz, erre még ma sor kerül. Amennyiben sor kerül rá, még énekünk is lehetnek teendőink, tekintettel arra, hogy ha ehhez módosító indítványok érkeznek, akkor azokkal még ma foglalkoznia kell a bizottságnak.

De ez még előttünk van. Amit most meg kell tennünk, hogy szavazunk arról, hogy ezt a törvényjavaslatot a bizottság általános vitára, illetve a parlament elé terjesztésre javasolja-e. Aki igen, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Tizenhét. Ki az, aki nem ért vele egyet? Kettő. Tartózkodás nem volt.

Ki lesz a bizottság többségi előadója? Dancsó képviselő úr. A kisebbségi véleményre Lenhardt Balázs képviselő úr vállalkozik. Megköszönöm államtitkár úr jelenlétét. Szép napot kívánunk.

Egyebek

Bocsánat, a bizottság még szíveskedjék kis türelemmel lenni, mert van még az Egyebek napirend. Mindannyiunk figyelmét szeretném arra fölhívni, hogy be van nyújtva egy országgyűlési határozati javaslat Navracsics miniszterelnök-helyettes úr részéről, azzal a céllal, hogy deregulálja azokat az országgyűlési határozatokat, amelyek, úgymond, okafogyottá váltak.

Ezt a magam részéről jó kezdeményezésnek tartom, mert azt a dzsungelt irtani kell a jogszabályok terén. Ennek kapcsán szeretném jelezni, hogy jó néhány határozat van érvényben, amely a mi bizottságunk profiljába tartozik, és ezekkel a kormány nem foglalkozik, nagyon helyesen egyébként. Viszont fölhívja a figyelmet arra, hogy a parlament minden bizottsága nézze meg saját terepén, hogy ott nincs-e ilyen deregulálandó határozat. Szerintem van.

Fogok tenni egy indítványt a tisztelt bizottságnak arra, hogy hozzunk létre egy alkalmi albizottságot arra, hogy átfésülje az országgyűlési határozatokat, amelyek száma 15-20-ra becsülhető, hogy kívánja-e továbbra is a hatályban tartásukat vagy sem.

Az ülés bezárása

Ennyit szerettem volna jelezni, és majd a következő alkalommal hozom a konkrét javaslatomat. Kinek van egyéb észrevétele, bejelentenivalója? *(Nincs jelentkező.)* Nincs ilyen. Köszönöm a munkát, a mai bizottsági ülést befejeztük. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 24 perc.)

Dr. Nyikos László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Csoknyay Edit